БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 12 (8844)
ЯНВАРИИН 15
ЧЕТВЕРГ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпункт

Россин Федерациин, Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын засагай органуудта, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын бэлэдхэл түрэл Коммунистическэ партиимнай XXI съездын урда тээхи политическэ болон ажалай туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда эхилбэ.

Һунгалтада зорюулан агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, партийна организацинууд советскэ демократиие саашадань хүгжөөхэ, ажахы болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ талаар ажалшадай депутадуудай Соведэй үүргые улам дээшэлүүлхэ зорилгоор КПСС-эй XX съездһээ хойшо абтаһан шухала хэмжээнүүд тухай, хуурмаг буржуазна демократиһаа советскэ социалистическэ демократиин һураггүй түрүү, үнэхөөрөө арадай демократи байһан тухайнь, советскэ Конституци, советскэ һунгуулиин системэ тухай үргэн ниитэ арад зондо һайнаар ойлгуулжа үгэхэ уялгатай.

Болохоёо байгаа һунгалтын бэлэдхэлэй үедэхи агитационно-ойлгууламжын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпунктнууд нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ болоно. Энээнһээ урда тээ агитпунктнууд имагтал һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ лэ эмхидхэгдээд, һунгалтын дүүрэһэнэй һүүлээр үнэндөө политическэ ямаршье хүдэлмэри ябуулхаяа болишодог байгаа. Харин үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ республика доторнай олохон предприятинуудта, колхозуудта, РТС-үүдтэ, совхозуудта саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпунктнууд нээгдэжэ, мүнөө ажалшадай дунда политическэ болон соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр ябуулагдажа байна. Мүнөө республика дотор 240-өөд иимэ агитпункт эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ агитпунктнуудай олонхинь агитационно-ниитын хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй болонхой. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоздо эмхидхэгдэһэн саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпунктые абажа үзэебди. 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые тайлбарилһан харуулан ойлгуулха агитаци тус агитпунктда тодо һайнаар эмхидхэгдэһэн байна. Мүн справка үгэхэ стол, агитаторнуудай дежурлалга эмхидхэгдэнхэй. Агитаторнууд манай ороной дотоодын, гадаадын байдал тухай ажалшадта хододоо хөөрэжэ үгэдэг. Асуудалнуудта харюу үгэхэ вечернүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалганууд үнгэргэгдөө. Тэрэшэлэн Тарбагатайн аймагай «Восход» колхоздо эмхидхэгдэһэн саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпункт агитационно-ниитын хүдэлмэриин элдэб янзын арга методүүдые хэрэглэдэг. Эндэ гаргадаг «аман үгын журналые» колхознигууд илангаяа ехээр һонирходог.

Зүгөөр саг үргэлжэ хүдэлдэг олохон агитпунктнууд хүдэлмэреэ хангалтатай һайнаар табижа шадаагүй, ажалшадай дунда политическэ болон соёл гэгээрэлэй нүлөө ехэтэ хүдэлмэри ябуулдаггүй байха юм. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй, Ториин аймагуудта эмхидхэгдэһэн зарим агитпунктнууд ехэнхи сагта хаалтатай байдаг, үргэн ниитэ хүн зоной дунда ойлгууламжын өөдтэй хүдэлмэри ябуулдаггүй байна.

Хэдыхэн хоноод КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлагдажа, манай орон дотор коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха асари ехэ зорилгонуудые тодорхойлжо үгэхэ байна. Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь соо партиин Центральна Комитедэй Пленум боложо, хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхын түлөө һүүлэй табан жэлэй туршада манай партиин, совет арадай агууехэ тэмсэлэй дүнгүүдые согсолоод, хүдөө ажахын продуктнуудые орон дотороо саашадаа элбэг ехэ болгохо зорилгонуудые табиһан байна. Тэрэшэлэн һаяшаг СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси боложо, гүрэн түрын удха шанартай хэдэ хэдэн тогтоол, хуули баталаа. Эдэ болон бусад гайхамшаг событинуудые ажалшадта гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ агитпунктнууд горьтойхон үүргэтэй.

Нэн түрүүлэн агитпунктнууд алдарта Коммунистическэ партиингаа XXI съездын материалнуудые үргэн ниитэ хүн зондо тайлбарилгада анхаралаа хандуулха, энэ түүхэтэ съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлгэдэ ажалшадай хүсэл эрмэлзэлые зорюулха зэргэтэй.

Предприятинуудта, колхозуудта, совхозуудта, РТС-үүдтэ агитационно-ниитын хүдэлмэри хэршье һайнаар табигдаһан байгаа һаа, бүхы хүн зон энээндэ хэнэйшье мэдэһээр хабаадуулагдажа шадагдахагүй ха юм. Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, пенсионернүүд, ажалда хабаададаггүй бусад хүнүүд һонирхоһон асуудалнуудтаа хаанаһаа харюу абаха болоноб? Нэн түрүүн агитпунктһаа харюу абаха ёһотой болоно.

Тиихэдэ мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа агитпунктнууд урдынхи, саг зуурын агитпунктнуудһаа ямар илгаатайб гэхэдэ, эдэнэр үргэн ниитэ ажалшадай дунда политическэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ямаршье үедэ таһалгаряагүйгөөр ябуулха арга олгоно.

Партийна организацинууд эдэ агитпунктнуудай хүдэлмэриие ехэ бодомжотойгоор эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэриин түсэбые саг соонь тодорхойлхо уялгатай. Агитпунктнуудай түсэб дотор ажалшадай һанамжа, дурадхалнууд хараада абтагдаха, ямар хэмжээ-ябуулгануудые агитколлективэй хэзээ, хаана бэелүүлхэ байһаниинь һунгагшадта хододоо элитэ мэдээжэ байха зэргэтэй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулхын тула үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд болон пенсионернүүдһээ агитпунктнуудта тусгаар соведүүд һунгагдаха, ажалшадай һанамжа, дурадхалнууд хододоо согсологдожо байха зэргэтэй.

Эхэ орондоо мяха ехээр үгэдэг болоё гэжэ Советскэ Союзай хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ Рязаниин малшадай хандаһан Хандалгые республикымнай ажалшад мүнөө үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа байна. Партийна организацинууд ажалшадай патриотическа хүдэлөөе бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хүн зоной дунда хододоо ябуулжа байха уялгатай.

РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын үедэ саг үргэлжын агитпунктнууд һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно ойлгууламжын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин бодото гуламта болгогдохо зэргэтэй.

ВЛКСМ-эй ЦК-да

1959 ондо кукурузын баян ургаса ургуулхын түлөө комсомолой организацинуудай, комсомолшууд болон залуушуулай, пионерэй дружинануудай, пионернүүд болон һургуулиин үхибүүдэй Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө саашадань үргэлжэлүүлхэ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК СССР-эй Хүдөө ажахын министерствотэй хамта шиидхэбэ.

Гектар бүриһөө 30 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ороохо, 500—600 центнер ногоон эшэ намаа, харин шииг нойто багатай газарнуудта 300 центнерһээ бага бэшэ ногоон эшэ намаа абахын түлөө, комплексноор оньһожоруулгые үргэнөөр нэбтэрүүлхын, кукурузын ороохо, ногоон эшэ намаашье абахадаа гаргаша багаар хэхын түлөө тэмсэхэ гээшэ энэ мүрысөөнэй гол зорилго болохо ёһотой.

1959 ондо кукуруза ургуулгын гол онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, энэ ургамалые ургуулжа абаха комплексноор оньһожоруулгые үргэнөөр хэрэглэхын түлөө бүхы хэмжээгээр оролдохо хэрэгтэй.

Мүрысөөнэй гурим, илажа гаргагшадта үгтэхэ шан баталагдаа.

(ТАСС).

Куйбышевай областьдо Ленинэй орден барюулагдаба

КУЙБЫШЕВ, январиин 13. (ТАСС). Куйбышевай областиин ажалшадай ехэ һайндэр мүнөөдэр болобо. Хүдөө ажахыда амжалта туйлажа, 1958 ондо 50 гаран миллион пүүд таряа гүрэндэ тушааһанайнь түлөө Ленинэй орден областьдо барюулагдаа.

Партиин областной комитедэй, ажалшадай депутадуудай областной Соведэй баярай заседани оперо, баледэй театр соо болоо. Хүдөө ажахын түрүүшүүл, промышленна предприятинуудай, партийна болон советскэ организацинуудай түлөөлэгшэд заседанида хабаадаа. Саратовай болон Оренбургын областьнуудһаа ерэһэн айлшад заседани дээрэ байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр А. И. Кириченко суглагшадай альга ташалган доро куйбышевайхидта Ленинэй орден барюулба. Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь М. Т. Ефремов, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. С. Мурысев орден хүлеэн абаһан байна.

Нүхэр А. И. Кириченко заседанида хабаадагшадта хандан үгэ хэлэхэдээ, Куйбышевай областиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд, интеллигенци болон бүхы ажалшадые дээдэ хайра—Ленинэй орденоор шагнагдаһантайнь дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын даалгабаряар, тэдэнэй зүрһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, манай алдарта Эхэ ороной аша туһын, һалбаран хүгжэхын тулада баатарлигаар ажаллахада, гайхамшагта шэнэ амжалта болон илалтануудые туйлахыень тэдээндэ хүсөө.

Партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд, мүн КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүд соо хараалагдаһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө областиин ажалшад нэрэтэй түрэтэйгөөр тэмсэхэ гэжэ областиин ажалшадай үмэнэһөө КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь М. Т. Ефремов парти, правительствоѳа найдуулаа.

Оренбургын облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Я. Жуков, КПСС-эй Ростовско горкомой нэгэдэхи секретарь И. Ф. Сычев Куйбышевай областиин ажалшадые амаршалжа үгэ хэлээ.

Заседанида хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалга ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаһан байна.

* * *

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волжско ГЭС бариха даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэһэнэй, Эсэгэ ороной гидроэнергобарилга хүгжөөлгэдэ ехэ амжалта туйлаһанай түлөө шагнагдаһан «Куйбышевгидростройн» коллективтэ нүхэр А. И. Кириченко үсэгэлдэр Ставропольдо болоһон баярай заседани дээрэ Ленинэй орден барюулаа.

Нүхэр А. И. Кириченко Волжско ГЭС-эй барилгые, мүн гидроузел шадар бодожо байһан бусад барилгануудта, промышленна шэнэ предприятинуудта ябажа хараа. Мүнөөдэр тэрэ Куйбышев городой заводуудаар ябаһан байна.

Үбэлэй хурьгадые абажа эхилээ

Борьёогой сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эхэ хонинной отарые даагша Долгоржап Цыбикжапова үбэлэй һарануудта хонидоо хурьгалуулхын тула һайн бэлэдхэл хэһэн байна. Энэ отара үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгын дутагдалнуудые дабтахагүйн тулада хабар, намар хонидоо һайнаар харууһалжа, тобир тарган болгохо гэжэ оролдоо.

Зунай ногоондо бэлшээжэ, хонидойнгоо тэнхээ тамирые шангадхаад, августын эхеэр искусственна аргаар үрэжүүлжэ эхилээ юм.

Тус отара мүнөө эртын хурьгадые абажа захаланхай. Декабрь соо 100 шахуу хурьгадтай болоод, тэдэнь гарзагүй, тобироор түлжүүлэгдэжэ байна. Хонидынь январьда, зариманиинь май һарада хурьгалха. Тэдэнээ Борьёогой талын хагда һайнтай газарта бэлшээнэ.

Ц. Сагалеев.

Зэдэ.

ХҮН ЗОНОЙ ТОО БҮРИДХЭЛГЭ—ЯМАР НЭГЭН ЗУРГААНАЙ ХЭРЭГ БЭШЭ, ХАРИН РЕСПУБЛИКЫН, БҮХЫ СОВЕТСКЭ ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХЭРЭГ МҮН

(В. И. ЛЕНИН)

ТАСС-эй фотохронико.

Хүн зоной тоо бүридхэлгэ хаа хаанагүй эхилбэ

Мүнөөдэр, январиин 15-най үглөөнэй 8 часһаа Эхэ орон доторнай хүн зоной Бүхэсоюзна тоо бүридхэлгэ эхилбэ. Ороноймнай тосхон, город бүхэндэ эхилһэн энэ хэмжээ-ябуулгада Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ехэ анхарал хандуулна.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан абаһан Хандалга соогоо хүн зоной тоо бүридхэлгэдэ саг соогоо хабаадагты, нэгэшье һуурин газарые, нэгэшье байрын гэрые, нэгэшье хүниие тоо бүридхэлгэдэ хабаадуулангүйгөөр байхагүйн тула алибаа туһаламжа үзүүлхые Советскэ Союзай бүхы эрхэтэниие уряалһан байна.

Хүн зоной тоо бүридхэлгэ манай орон дотор хараалагдаад байһан долоон жэлэй асари ехэ түсэбые бэелүүлгэдэ туйлай ехэ үүргэ дүүргэхэ юм. Юуб гэхэдэ, тоо бүридхэлгын үрэ дүн хүн зоноймнай ажабайдалда, мүн арадаймнай ажахын хүгжэлтэдэ туйлагдаһан бүхы хубилалтануудые эли тодоор харуулха байна. Тэдэ дүнгүүд арадай ажахын һалбари бүхэниие хүгжөөхэ, ажалшадай материальна ажабайдал һайжаруулха хэмжээ-ябуулга абаха хэрэгтэ шухала зүйл боложо үгэхэ юм.

Хүн зоной тоо бүридхэлгые үнгэргэхэ инструктор-шалгагшад, тоо бүридхэгшэд өөһэд өөһэдынгөө участогуудта гараба. Тэдэнэр январиин 22 хүрэтэр найман үдэрэй туршада эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, хүн зоной тоо бүридхэлгые дүүргэхэ байна. КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалгада харюу болгон, хүн бүхэн тоо бүридхэлгэдэ заатагүй орохо зуураа, гэр бүлынгөө гэшүүдые зүбөөр бэшүүлхэ, тоо бүридхэгшэдэй хүдэлмэридэ али болохоор туһалха уялгатай.

Республикынгаа аймаг, город, тосхон бүхэндэ хүн зоной тоо бүридхэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула нютагай партийна, советскэ органууд шухала хэмжээ абаха байна.

Нүхэд хүдэлмэришэд, колхознигууд, алба хаагшад! Хүн зоной тоо бүридхэлгэдэ бултадаа хабаадалсая!

Һайнаар хүдэлмэрилхэдэ урматай

Улан-Удэ городой Советскэ районойхид хүн зоной тоо бүридхэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байна. Политическэ ехэ удха шанартай энэ хэрэгые арад зоной дунда зүбөөр ойлгуулхын түлөө участогууд болон предприятинууд дээгүүр хэдэн олон агитаторнууд хүдэлмэрилөө. Тэдэнэр өөһэдынгөө участок дээрэ гаража, ойлгогдоогүй асуудалнуудые арад зондо һайнаар тайлбарилжа үгөө.

Эндэ тоо бүридхэгшэдэй хэдэн семинар үнгэргэгдэһэн байна. Тэдэнэр инструктор-шалгагшадтай хамта ябажа, өөһэд өөһэдынгөө участогуудтай танилсаа. Тиихэдэ участогуудайнгаа зоной гэр байра тусхай карта дээрэ тэмдэглэжэ абаһан байха юм.

Районой 5-дахи участогай тоо бүридхэгшэ Ярослав Николаевич Изыкенов өөрынгөө участогта хэдэн дахин ябаа. Тэрэ участогайнгаа хүн зонтой танилсахаһаа гадна, тэдэнэртэй хөөрэлдэжэ, һонирхоһон асуудалнуудтань тодорхой харюу үгэһэн байна. Мүн хэнэйдэ хэдынэй үдэр, ямар сагта ерэхэдэ таарамжатайб гэжэ тусхай дэбтэр дээрэ тэмдэглэһэн байна. Тэрэнэйнгээ ёһоор энэ үдэр ажалаа эхилбэ.

— Минии участок Батарейкэдэ—Малая-Столярная, Малая-Серова болон Удинская гудамжанууд юм. Эдэ гудамжа сэхэ бэшэ, зарим хашаа доторнь олон айл һуудаг байна. Энээниие хараадаа абажа, нэгэшье айлые алгасахагүйн тулада ехэ анхаралтайгаар ябаха хэрэгтэй байгаа. Тиимэһээ участогаа табан хурган шэнгеэрээ һайса мэдэхын тулада хэдэн дахин ябааб,— гэжэ тоо бүридхэлшэ Елена Табитуевна Забадаева хэлэнэ.— Мүн хэнэйдэ хэдэндэ орохоёо һайн мэдэжэ абааб. Жэшээнь, Удинская, 28/3 гэртэ ажаһуудаг Таракановская пенсионер юм. Тэдэнэйдэ хамагай түрүүн орогдохо. Комичевагай бүлэ булта ажалтай уладууд. Тэдэнэр үдэшын 6 часта ерэхые гүйгаа. Тиимэһээ мүнөөдэр тэдэнэйнгээ хүсэл бэелүүлхэ ёһотойб.

Мүн 2-дохи участогай тоо бүридхэгшэ Раиса Ефремовна Бураева даалгагдаһан хэрэгтээ ехэ анхаралтайгаар хандана. Тэрэ участогтаа январиин 8-һаа ходо ябажа танилсаа. Тиихэдээ участок доторнай бэшэгдэнгүй үлэһэн гэр байра үгы аа гү гэжэ нарииаар шалгаһан байна. Гадна зарим номергүй гэрнүүдые алад гарахагүйн тула өөрөө номер хээд тусхай дэбтэртэ бэшэжэ абаа.

— Участогтамни хэдэн дабхар байрын гэрнүүд бии. Тиимэһээ зарим нэгэн гэртэ хэды дахин орохо саг тудаха байна. Тиимэһээ эдэ бүгэдые тэмдэглэхэ тусхай журналтайб. Иигэжэ үнинэй бэлэдхэһэн үдэрни ерээ,— гэжэ Раиса Бураева хөөрэнэ.

Б. Шагжитаров.

Шухала хэрэг

Хүн зоной тоо бүридхэлгэ—гүрэн түрымнай политическэ ехэ удха шанартай, бүгэдэ арадай хэрэг мүн. Тоо бүридхэлгэ манай орон доторхи ажахын болон соёл культурын туйлай ехэ дэбжэлтые гэршэлэн харуулха, саашанхи хүгжэлтэдэмнай аша туһа хүргэхэ байна бшуу.

Тиимэһээ энэ шухала хэрэгые хүн бүхэн бэлэдхэлтэйгээр угтаха, тоо бүридхэлгын хуудаһанай бүхы асуудалнуудта зүб харюу үгэхэ уялгатай. Тоо бүридхэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Манай эндэхи ажалшадые тоо бүридхэлдэ абаха гэжэ томилогдоһон тоо бүридхэгшэд өөһэд өөһэдынгөө участогуудтай танилсанхай. Тэдэнэр гэр бүлын эзэдтэй хэзээ, ямар сагта уулзаха байһанаа тодорхойлон хэлсэжэ абанхай. Тоо бүридхэгшэд Иван Фефелов, Шираб Эрдынеев гэгшэд хүдэлмэридөө һайнаар бэлэдхээ.

Мүнөө арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдажа байна. Бүридхэлгын хуудаһанай асуудалнуудта ямараар харюусаха байһан тухай тоо бүридхэлшэд хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Мүн энэ хэрэгтэ агитаторнууд ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Бар тосхоной агитпунктда 8 агитатор ажаллана. Агитаторнууд М. Иванов, М. Лагерева, А. Гороховский гэгшэд колхознигуудай дунда хэдэ хэдэ дахин хөөрэлдөө, элидхэл үнгэргэһэн байха юм. Партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай тэдэниие танилсуулаа.

П. Дымбрылов, Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Эмхитэйгээр эхилхэнь

КЯХТА, **(Телефоноор абтаба).** Аймаг дотор хүн зоной тоо бүридхэлгэ эмхитэйгээр эхилхэнь. 37 тоо бүридхэгшэд үглөөнэй 8 часта участогуудтаа гаража, тоо бүридхэлгын хүдэлмэриие эхилбэ. Тэдэнэй хорининь һургуули, хүүгэдэй байшан, больница гэхэ мэтын газарнуудта байһан хүнүүдэй тоо бэшэхэ байна.

Аймаг дотор бэшэлгын хоёр (хүдөөгэй, городой) таһаг эмхидхэгдэнхэй. Инструктор-шалгагшад эдэ таһагуудтаа хүдэлмэрилжэ оробо. Мүнөө үдэшэндөө хүн зоной тоо бүридхэлгын түрүүшын үдэрэй хүдэлмэриин дүн гаргагдажа, ямар нэгэн алдуу эндүүгэй гараһан байгаа һаа, тэрэ дарыдаа заһагдаха байна.

Н. Ступаков,
ЦСУ-гэй аймагай инспектор.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Ташир гэжэ газарай агитпунктда ороходо ходо хүн зон олон байдаг. Эндэ ерэһэн хүн һонирхолтой лекци, хөөрэлдөө шагнаха, газетэ, журнал уншаха, шатар, даам наадаха, һунгуулиин элдэб асуудалнуудаар ойлгоогүй юумэеэ һуража абаха аргатай. Агитпунктые даагша Н. Шагдуров хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэнэ.

Зураг дээрэ: үдэшэндөө колхозни-гууд агитпунктдаа ерээд, газетэ, журналнуудые уншажа байна.

А. Егоровой фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Агитатор!

Һунгалтада бэлэдхэжэ эхилбэбди

РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно, мүн нютагай Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхэ тухай Указай гарамсаар манай «Механлит» заводой партийна эхин организаци энэ шухала кампанида бэлэдхэжэ эхилбэ.

Нэн түрүүн, агитаторнуудта бүлэг бүлэг айлнууд даалгагдажа үгтөө. Тиихэдээ нэгэшье эрхэтэниие, нэгэшье айлые алад гарангүй, ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие жэшээтэ һайнаар ябуулха зорилго тэдэнэй урда табигдаһан байна. Тиин һайн бэлэдхэлтэй, дүршэлтэй коммунистнууд, комсомолшууд, профсоюзай эдэбхитэд агитаторнуудаар баталагдаа. Һая агитаторнуудай семинар боложо, һунгалтада бэлэдхэхэ тухай асуудал хэлсэгдэбэ.

Мүнөө үедэ олонхи агитаторнууд даажа абаһан айлнуудтаа ошожо, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байна.

РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй болохоёо байгаа һунгалта болон бүхы орен доторнай арад зоной тоо бүридхэлэй абтаха гэжэ байһан тухай агитаторнууд З. И. Тихонова, Н. Демин, П. Д. Непогодин, А. П. Яковлев, Г. Карбушева, Л.-Г. Крегмер болон бусад һунгагшадтай хөөрэлдөө үнгэргөө.

Манай эхин партийна организаци ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие арад зоной дунда һонирхолтойгоор, олон янзаар ябуулхые оролдоно. Январь, февраль һаранuудта республикын уран зохёолшодые, уран зураашадые, артистнуудые урижа, заводойнгоо хүдэлмэришэдтэй уулзуулха, хөөрэлдүүлхэ гэжэ байнхайбди.

Энэ үедэ агитпунктнуудые, һунгуулиин участогуудые бии болгожо, ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа эхилээбди.

С. В. Колода, Улан-Удын «Механлит» заводой партийна эхин организациин секретарь.

ДҮЛЭТЭ ҮГӨӨРӨӨ ЗОНОЙ ЗОРИГ БАДАРУУЛЫШ!

Ойлгууламжын хүдэлмэриин үрэ дүн

Зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа, хүн бүхэниие алдар солын ажал хэрэгтэ урмашуулжа, зоригжуулжа шадаа һаа, хүдэлмэри урагшатайгаар ябахань мэдээжэ. Тиимэһээ манай колхозой партийна эхин организаци ойлгууламжын хүдэлмэридэ хододоо онсо анхарал хандуулжа байдаг. Колхоздомнай 35 хүнһөө бүридэһэн агитколлектив байгуулагданхай. Агитатор бүхэндэ арба-арбан айл, үгышье һаа нэгэ фермэ, гүүртэ даалгагданхай юм. Агитаторнууд колхознигуудые парти, правительствын шиидхэбэринүүдтэй саг соонь танилсуулжа, тэдэнэй урдахи зорилгонуудыень һайнаар ойлгуулжа үгэдэг.

Агитаторнуудай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, саг үргэлжэ заха, заабари үгэжэ байха хэрэгтэ хододоо анхаралаа табижа байдагбди. Һарадаа хоёр дахин агитаторай семинар үнгэргэгдэнэ. Ороной арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай, мүн партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй материалнууд тухай асуудалаар семинар һаяхан үнгэргэгдөө.

Һүүлээрнь агитаторнууд даажа абаһан айлнуудтаа, фермэ, гүүртэнүүдтээ ошожо, үнгэрэгшэ табан жэл соо оронойнгоо, мүн колхозойнгоо туйлаһан амжалтануудтай хүнүүдые танилсуулха зуураа, саашадаа долоон жэлэй түсэбөөр ямар зорилгонуудай табигдажа байһан тухай һайнаар хөөрэжэ үгэһэн байна. Жэшээлхэдэ, агитатор нүхэр Николаев долоон жэлэй түсэбэй проекттэй хүнүүдые танилсуулхадаа, тэрэнээ колхозойнгоо урда байһан зорилгонуудтай шадамараар холбожо, хөөрэлдөөгөө һонирхолтойгоор үнгэргөө.

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тулада орон доторнай ямар ехэ тэмсэлэй хэгдэжэ байһаниие һайнаар ойлгоһон колхознигууднай эршэмтэйгээр ажаллажа, амжалта туйлана. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 121 центнер гэхэ гү, али урзанданайхиһаа 45 мянган литр ехэ һүн һаагдаа. Тэрэшэлэн нёдондонойхиһоо нэгэ хахад дахин ехэ мяхан абтаа. Энэ долоон жэл соо малайнгаа ашаг шэмые 3—4 дахин дээшэлүүлхэ зорилго табижа байнабди.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа түүхэтэ XXI съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын тулада манай колхознигууд горьтойхон уялгануудые абаад, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоо. Фермэ, бригада, тус тус малшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри гаргагдажа, бүхы колхознигуудта дуулгагдажа, тунхаглагдажа байдаг. Декабрь һарын дүн гаргахада нүхэр Комендантовай даадаг комплексно бригадын нэгэдэхи һаалиин фермэ түрүүлжэ гараа. Манай колхоз энэ һарада аймаг соогоо нэгэдэхи һуури эзэлжэ, КПСС-эй Байкало-Кударын айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Үнеэн бүриһөө жэл соо 1800 литрһээ дээшэ һү һааһан һаалишад М. К. Пуева, С. А. Мохсохоева гэгшэднай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Түрүү һаалишаднай мүнөө жэлдэ—долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 1900—2000 литр һү һааха зорилго табяад, эршэ зоригтойгоор ажаллажа байна.

Малшадтаа ажалай, байра байдалай таарамжатай эрхэ байдал байгуулаабди. Фермэ, гүүртэнүүдтэ улаан булан түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ газетэ, журналнууд, шатар, даам гэхэ мэтэ бии. Малай гүүртэнүүдтэ электрын гэрэл, радио оруулагданхай. Колхоздомнай саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг нэгэ агитпункт нээгдэнхэй. Һаалишаднай уужам, һаруул, дулаан гэрнүүдтэй.

Манай агитаторнууд болохоёо байһан һунгалта тухай колхознигуудтай үргэн хөөрэлдөө хэжэ байна.

Ц. Баженов, «Знамя Октября» колхозой партийна эхин организациин секретарь.
Байкало-Кудара.

Агитаторнуудынь хаана гээшэб?

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй талаар Мухаршэбэрэй аймагай «Ошон» колхоздо яһала ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Үнгэрһэн намар олон отарануудай байранууд һэльбэжэ заһабарилагдаһан, шэнэ хото хорёо түхеэрэгдэһэн байха юм. Ниитын мал үбһэ тэжээлээр дутамаггүй ондо орожо байна. Гадна хонишодой бригаданuудта шадамар бэрхэ хүнүүд ажаллажа, тэдэнэртэ байрын һайн гэрнүүд түхеэрэгдээ.

Мүнөө түл абалга эхилжэ, хонишодой ажал хүдэлмэри ехэ болонхой. Гэбэшье тэдэнэй дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Агитаторнууд хонишодой дунда хөөрэлдөө, элидхэл хэнэгүй, тэдэнэй урда тодорхой зорилгонуудые табинагүй. Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха талаар колхозой парторганизаци (секретаринь нүхэр А. Цыбанов), бригадануудай партийна группанууд өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Энээниие гэршэлэн нимэ баримтануудые харуулхаар. Сулхарай эрье дээрэ колхозой 2-дохи комплексно бригадын (группарторгнь Д. Аханов) нэгэ отара байрладаг. Эндэ 534 эхэ хонин үбэлжүүлэгдэжэ байна.

Ямар уялгануудые абаад ажаллажа байнат, ямар бригадатай мүрысэнэбта?—гэжэ хонишодһоо асуухада, «тиимэ хөөрэлдөөн болоогүй» гээд эндэхид хэлэнэ. Хонишодой байдаг гэртэ ямаршье лозунг, плакат байхагүй, радиоприемник тодхогдоогүй. Тэдэнэр газетэ, журнал абажа уншанагүй.

— Хониднай хурьгалжа эхилээ. Тухагүйшэг байна гээшэ аабзэбди, теэд газетэ, журнал абадаг һаа, хаа яа сүлөө ороходоо уншажа, һонирхожо байха байгаабди,—гэжэ хонишод мэдүүлнэ.

Газетэ захюулха тушаа хонишодтой хэншье хөөрэлдөөгүй. Эндэ 6 хүн ажаллажа байдаг. Тэдэнэр хоорондоо хэлсээд, центральна, республикын, аймагай «Вперед» газетэнүүдые захиха аргатай. Бригадын партийна группа энэ шухала хэрэгые анхаралдаа абаагүй байшоо. Колхозой парторганизаци хонишодтоо журнал захюулха байгаа. Үгышье һаа, түл абалгаар түрүү дүй дүршэл харуулһан элдэб плакадууд хэрэгтэй һэн. Гадна агитаторнууд ябажа, ямар уялгануудые абаха, ямар зорилготойгоор ажаллаха байһан тухайнь хонишодтой хөөрэлдөө, элидхэл эмхидхэнэгүй.

Обоо Үбэр гэжэ газарта тус бригадын үшөө нэгэ отара байрладаг. Эндэ ахалагша хонишон Жигмид Жалсараев 525 түлгэ хонидые харууһалжа байдаг юм. Тэдэнэр газетэ абажа уншаха аад, аргагүйдэнэ. Агитаторнууд баһал үзэгдэнэгүй. Тэрээнһээ гадна, бригадын тоо бүридхэгшэ хонишодой хэды ажалта үдэр оложо байдагые дуулганагүй. «Һара соо тэды ажалта үдэр олобот, үбэлэй сагта малаа һайнаар таргалуулбал, тэды ажалта үдэр олохо байнат» гэхэ мэтээр, мүн ажалай нэмэлтэ түлбэри ямараар түлэгдэдэгые хонишодто ойлгуулжа байбал, тэдэнэр урма зоригтойгоорнье ажаллаха һэн. Иимэ хүдэлмэри мүнөө үедэ ямаршье отара дээрэ хэгдэнэгүй.

Колхозой нэгэдэхи комплексно бригадые абаад үзэбэл, эндэхи отарануудта харуулан ойлгуулха агитаци бага зэргээр хэгдэнэ. Гэбэшье агитаторнууд хөөрэлдөө, элидхэл үнгэргэжэ байдаггүй юм. Хонишодой ямар зорилготойгоор ажаллаха тухай хөөрэлдөөн алишье отара дээрэ үнгэргэгдөөгүй. Тиихэдэ зарим отарынхид газетэ захюулдагшье һаа, тэрэнээ саг үргэлжэдөө абажа уншанагүй. Жэшээнь, Түгэнын гол дээрэ байдаг ахалагша хонишон Гомбожап Дондоковой гэр бүлэтэн газетэ захинхай. Теэд өөһэдөө колхозой центртэ хаа яа ошоходоол газетээ асаржа уншана. Холын отарануудта газетэ асаруулжа байха тушаа хэншье һаналаа табинагүй. Тиихэдэ газетэ захюулжа абаха дуратай хүнүүд олон.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд хонишодой бригада дээгүүр үсөөн ябана. Нэгэдэхи комплексно бригадын бригадир нүхэр Норбоев намарһаа хойшо отара дээгүүр ябаагүй, хонишодой хэжэ байһан ажал тухай һонирхоогүй байна бшуу. Парторганизациин секретарь нүхэр Цыбанов тиимэ сүлөөгүй юм гү, баһал үсөөн үзэгдэнэ.

Колхозой отарануудта бусад олон дутагдалнууд бии. Хонид үбһэ тэжээл элбэгтэйгээр үбэлжэжэ байна. Гэбэшье үбһэ тэжээлээ ямараар гаргашалха тушаа заабари үгтөөгүй байһаар. Зоотехническэ заабаринууд наринаар сахигданагүй. Колхозой зоотехник нүхэр Мижитов үнихэнэй отара дээгүүр ябаагүй байшоо. Зарим отарануудаар хонид олоороо үбшэлнэ. Зоотехнигэй, ветеринарай зүгһөө зохихо туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй.

Хонишодой дунда мүрысөө эмхидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ парторганизаци анхаралаа табиха зэргэтэй.

Т. Гармаев, манай корреспондент.

Оёдолшодой хүсэл

Эртэ үглөөгүүр. Хүдэлмэришэд ажалаа һаял эхилэнхэй. Тэдэнэрэй нэгэ зариманиинь үсэглэдэрэйнгөө ажалые саашань үргэлжэлүүлжэ, нүгөөдүүлынь шэнэ захил дүүргэжэ ороно.

— Анна Ивановна, энэ платиимни хамсы эсхэгдээгүй гээшэ гү даа?—гэжэ оёдолшодой нэгэниинь эсхэгшэдээ хандана.

— Үгы, үгы, Елизавета Ивановна, мэнэ асархаб. Энээхэн костюм дүүргэхэ гээд, тухашарба хаб,—гэжэ гартаа бариад ябаһан бүдөө харуулаадхина.

Мүнөө энэ цехын оёдолшод энэ хабар болохо манай республикын искусство, литературын декадада баһал бэлдэлсэжэ байна. Эдэнэрэй уран гараар хилэн, торгон бүдөөр оёһон хубсаһа театрымнай артистнууд үмдэжэ, түрэл Эхэ оронойнгоо ниислэл—Москва мордохоор бэлдэжэ байна ха юм. Тиимэһээ эндэхи оёдолшод абаһан захилаа саг соонь бүтээжэ, гоё һайхан хубсаһа оёхые оролдоно. Энэ цехын оёдолшод үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь һара урид дүүргэжэ, артель соогоо түрүүшүүлэй зэргэдэ гараһан байгаа. Тиин эдэнэр туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, мүнөө бүри һайнаар ажаллажа байна.

— Би эндэ зүү һабагшалжа шадахагүй хүн ороо һэм. Тэрэ гэһээр эгсэ 10-дахи жэлээ ажаллажа байнаб,—гэжэ цехын үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн Елизавета Ивановна Прокопьева хөөрэнэ.—Манай һая һуража байхада эндэмнай миин юрын оёдолой машина, дархагар хүндэ утюгһаа бэшэ юумэн үгы бэлэй. Харин мүнөө оёдолшодто хэрэгтэй зэр зэмсэг булта бии болоо.

Елизавета Ивановнагай уран гараар оёгдоһон ехэшье, багашье хубсаһан һайн шанартай гэжэ үнинэй суурхадаг.

Цехын мастернууд нүхэд Якушева, Николаева, Муратова, Шадрина, Зарубина, Демина болон бусад хүнэй захилые мүн лэ саг соонь, һайнаар дүүргэхые оролдон ажаллажа, халаан бүриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэдэг байна.

— 1959 ониие манай артелиин оёдолшод яһала һайнаар угтаба гээшэ,—гэжэ Улан-Удын «Победа» артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Меранкульева хөөрэнэ.

Энэ артель партиин XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсахадаа түсэбһөө гадуур 300 мянган түхэригэй продукци гаргаха уялга абаһан байгаа. Эдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, хараалһан түсэбөө уридшалан дүүргэбэ. Мүнөө эдэнэр алдарта партиингаа съездын нээгдэхэ үдэр болотор январь һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Т. Бадмаин.

СОВЕДҮҮДЫЕ ҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДТА ЭРХИМ ХҮНҮҮД ДЭВЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Заводой түрүүшүүл һунгуулиин комиссинуудта дэбжүүлэгдэбэ

Улан-Удын судна бүтээгшэд болон заһабарилагшад үдэрэйнгөө халаанай һүүлээр механическа цехын томо байшан дотор олоороо суглараба. Тэдэнэр РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округой комиссида кандидадые дэбжүүлхэеэ ерэһэн байна.

Профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Кауфман заводой хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаа нээхэ зуураа, Россин Федерациин засагай дээдэ органдо һунгаха Улан-Удын 744 округой һунгуулиин комиссиин гэшүүндэ кандидадые дэбжүүлхэ асуудал табина.

Трибуна дээрэ заводой партийна бюрогой секретарь нүхэр Сажинов гаража, РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ байгуулха тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указтай суглараашадые танилсуулха зуураа, мүнөө эхилээд байһан һунгуулиин кампани хадаа түрэл Коммунистическэ партиимнай XXI съездэ бэлэдхэжэ байһан политическэ угаа ехэ дэбжэлтын үедэ тохёолдобо. Бидэнэр һунгуулиин округой комиссиин гэшүүндэ өөрынгөө кандидадые нэрлэхэ эрхэтэй байнабди,—гэбэ.

Механическа цехын үрэмдэгшэ Владимир Шигаев үгэ эрижэ, трибунада гарана.

— Һунгуулиин округой комиссида манай цехын үрэмдэгшэ Дмитрий Васильевич Хохриковые дэбжүүлэлтэй ха гэжэ һананаб. Нүхэр Хохриков манай заводой түрүү хүдэлмэришэн юм. Халаан болон һарынгаа даалгабари 150—200 процент дүүргэнэ. Гадна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна,—гэбэ. Тэрэнэй дурадхалые заводой инженер-технолог Николай Кузьмич гэгшэ дэмжэбэ.

Удаань районой Соведтэ һунгаха һунгуулиин комиссида кандидадые дэбжүүлгэ эхилбэ. Механическа цехын токарь Рандин: «Һунгуулиин округой комиссида кандидадаар слесарь-монтажник Раис Сафонович Гареевые дэбжүүлхэ байнаб. Нүхэр Гареев үйлэдбэриингөө даалгабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ оролдосотойгоор хабаадалсадаг хүн. Мүнөө тэрэ политехническэ институтда заочноор һуралсана,—гэжэ хэлэбэ. Слесарна участогай мастер Николай Шаныгин нүхэр Рандинай дурадхалые халуунаар дэмжэхэ зуураа, Раис Гареев заводой эрхим уралан нарижуулагша гэжэ хэлэбэ.

Үһан замшадай хамтын суглаанда хабаадагшад дурсагдаһан нүхэдые һунгуулиин комиссинуудай составта дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

Н. Цыбенов.

Нэгэн дуугаар шиидхэбэ

ХЭРЭН. **(Телефоноор абтаба).** XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой залуухан һаалишан Александра Шагдуровна Садыевагай нэрэ алдар аймаг соо суурхадаг болонхой. Энэ һаалишан үнгэрэгшэ жэлдэ 9 үнеэ даажа байгаад, 12 тугал абажа түлжүүлһэн, үнеэн бүриһөө дундаа зэргээр 2452 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүүлжэ гараһан байна. Нёдондо жэл тэрэ хамта 20700 литр һү һааха уялга абаад, 22200 гаран литр һаажа, хэлэһэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргээ юм.

Нүхэр Садыева эрхим ажалай жэшээ харуулхаһаа гадна, мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа. Тиимэһээ эндэхи комсомолшууд, бүхы залуушуул һая болоһон суглаан дээрээ Александра Садыевае РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 745-дахи Прибайкальска округой комиссиин составта нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Д. Шагдуров.

Эрхимүүдээ шүлөөлнэ

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Хаа хаанагүй суглаанууд боложо, ажалшад һунгуулиин комиссинуудта эрхим хүнүүдээ дэбжүүлжэ байна.

Һая аймагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай организациин суглаан боложо, аймгүйсэдкомой элүүрые сахилгын таһагые даагша Елена Михайловна Рыбинае РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Забайкальска 746-дахи округой комиссиин составта нэгэн дуугаар дэбжүүлээ.

Мүн аймагай Соведтэ һунгаха һунгуулиин комиссида «Коммунизм» колхозой эрхим һаалишан Мария Михайловна Барышникова, «Гигант» колхозой комбайнер Леонид Игнатович Фетисов, «Эрдэм» совхозой хонишон Бадма Тугжиевна Доржиева болон бусад дэбжүүлэгдэбэ.

Ц. Замбалаев.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

РУМЫНИИН ТОСХОНУУДАЙ КУЛЬТУРНА ДЭБЖЭЛТЭ

Буржуази-помещигүүдэй засагай байхада Румыниин ажалшад үгытэй ядуу, балар харанхы байдалтай байһан юм. Арадай-демократическа байгуулалтын тогтоһонһоо хойшо Румыниин хүдөө тосхонуудта угаа ехэ хубилалта болоо. Тосхонуудта Культурын байшангууд, библиотекэнүүд, улаан булангууд, уншалгын байшангууд олоор нээгдээд, хүдөө ажахын, наукын болон уран зохёолой темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүд хододоо хэгдэжэ байдаг, уран һайханай бүлгэмүүдэй концертнүүд, амаралтын вечернүүд эмхидхэгдэдэг болонхой.

Мүнөө Румыниин хүдөө тосхонуудта Культурын 13 мянган байшан бии. Тэдэнэй дэргэдэ агротехническэ, ниитэ эрдэмдэ һураха хэдэ мянган кружок хүдэлдэг. Олониитэ таряашад эдэ кружогуудта дуратайгаар хабаадалсадаг байна. Тосхоной, районой Культурын байшангуудай, хүдөөгэй хамтын ажахынуудай улаан булангуудай дэргэдэ 23 мянга шахуу уран һайханай бүлгэм хүдэлдэг. Тэдээндэ 500 мянган хүн хабаададаг юм. Культурын байшан бүхэнэй дэргэдэ библиотекэ бии. Мүнөө таряашадай бүлэнэр ном дэбтэр хододоо уншадаг болонхой.

Мүнөө үедэ Румыниин Арадай Республикын хүдөө тосхонуудта 1.300 саг үргэлжын кинотеатр, 115 нүүдэл кино хүдэлжэ байдаг. Ороной эгээн холыншье заха булангуудта фильмнүүд харуулагдадаг юм. 1960 ондо Румыниин тосхонуудта 2.500 киноустановко хүдэлдэг болохо.

(ТАСС).

Венгриин Арадай Республика. Печуйхедьска түлишөөр хүдэлдэг электростанциин барилга эхилһээр хоёр шахуу жэл болоо. 1956 ондо революцида харша үймөөнэй болоходо энэ хүдэлмэри таһалдуулагдаа һэн. Мүнөө энэ станци түрүүн хараалагдаһанда орходоо, бүри ехэ хүсэтэйгөөр баригдаха гэжэ байна. **Зураг дээрэ:** хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

ИТИ-гэй фото.

ХИТАДАЙ ПОЧТО-ТЕЛЕГРАФАЙ АМЖАЛТА

Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай почто-телеграфай эмхи зургаанууд 1958 ондо ехэ амжалта туйлаа.

Телефонно, телеграфна лининүүдэй утань 1958 ондо городуудта 1957 онойхидо орходоо 65 процентээр нэмэһэн байна. Энэ нэмэлтэнь сүлөөлэгдэхынь урда тээ Хитадта бии байһан бүхы лининүүдһээ 2,5 дахин ута байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ороной элдэб районуудта 10 мянга гаран почтово таһаг шэнээр нээгдээ. Уласхоорондын телеграфна-телефонно линиин утань 30 мянган километр болоо. Тайлбарилан хэлэбэл, энэнь 1957 онойхидо орходоо 50 гаран процентээр нэмэһэн байна.

(ТАСС).

ПОЛЬШЫН ТОСХОНУУДЫЕ ЭЛЕКТРИФИКАЦИЛГА

Польшын хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үедэ Польшын таряашадай ажахын 50 шахуу процентнь электричествотэй болонхой. Нёдондо жэлдэ таряашадай 88.800 үрхэтэ, гүрэнэй 226 хүдөөгэй ажахы электрын хүсэ абадаг болоһон байна.

1959 ондо таряашадай 97.300 үрхэтэ, гүрэнэй 201 хүдөө ажахы электричествотэй болохо юм. (ТАСС).

АЛБАНИИН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭЛТЭ

Тирана городой баруун-хойто захада эдеэ хоолой томо комбинат баригдажа байнхай. Иимэ томо промышленна предприяти республика дотор анха түрүүнээ баригдажа байна. Үнэндөө, дайнай хойто тээхи үедэ бии болоһон Албаниин эдеэ хоолой промышленность хэдэн олон предприятинуудтай болонхой. Тэдэнь элдэб олон янзын продукци гаргадаг юм. Тиранай хилээмэнэй заводой, овощь болон үрэ жэмэс буйлуулдаг 16 фабрикын, бусад предприятинуудай барилга һаяар эхилхэнь. Мүнөө жэлдэ шэнэ предприятинуудай ашаглалгада үгтэхэдэ, үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээжэ гаргалга горьтойгоор нэмэхэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Албаниин эдеэ хоолой промышленность 1938 онойхидо орходоо 15 дахин ехэ эдеэ хоолой зүйл буйлуулжа гаргаа.

(ТАСС).

РЕПОРТАЖ

Һаалишадай шэнэ жэлэй баяр

Үглөөгүүр эртэ тооһорһон хүйтэнэй санхаг наранай алтан толондо туяагдан, үнгын һубадаар хашарһатаһан мүнгэн сэгээн һолонго татуулна. Үбэлэй дуулим жабар гол горходые урудан һэршэгэнэжэ, шэхэ шэмжэрүүлэн, хасар хайран «гасаална»...

Үглөөнэйнгөө хүдэлмэри дүүргэһэн һаалишад холын гүүртэнүүд тээһээ агтын хурдаар, автомашинын гүйдэлөөр аймагайнгаа центр тээшэ дабшуулна. Тэндэ хүрэһэн аймагай колхозуудай түрүү һаалишад Культурын байшан тээшэ шэглэн, бүлэг бүлэгөөрөө гэшхэлэлдэнэ. Тэрэ байшангые газааһаашье харахада, урданайхиһаа ондоохон... Орон гэхэдэ, гоё гээшэнь! Залай дунда баглагар ногоон хасуури гэшүүһэ һалаа бүхэндөө үнгын зүүдхэл һанжуулан, электрын элдэб лампочкын гэрэлөөр толорон байгаа һэн. Үһээһээ хэмэл «саһа» бударуулһаншуу. Тэрэн соогуур «һарын», «хэмэл одоной» дүрсэ харагдана. Шэнэ жэлэй амаршалга болон уряа лозунг ханануудтань хэды олоор бэшээтэйб!

Үдэшын 8 час ойртоо. Түрүүшын айлшад—аймагай һаалишадай балда хабаадаха эрхэ олоһон түрүүшүүл сугларжа эхилбэ.

— Хүндэтэ айлшаднай ерэбэ,—гээд, Культурын байшангай радиоузел соносхобо. Хамагһаа түрүүлэн ерэһэн, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, малшад, хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэй дунда бии.

Культурын байшангай үүдэндэ балай костюм үмдэжэрхиһэн эдир хүбүүд, басагад түрүү һаалишадые уттана. Тэдэнэр һаалишадые орыт, хүбсаһаа тайлыт гэжэ урина. Тэндэһээ «Шэнэ жэлээр» гэһэн абяан соностоно.

Зал соо оркестрын ирагуу аялга доро хатар танца нэерпэ. Энэ үедэ фойе соо вечер үүсхэгшэд аймагай библиотекые даагша Романович, ВЛКСМ-эй айкомой таһагые даагша Сабашникова, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь Жаркова элдэб наада, аттракцион эмхидхэээ.

Эгсэ 8 часта «почтальон»—хүүгэдэй библиотекые даагша Працук орожо ерээд, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй нэрэ дээрэ телеграмма (шэнэ жэлэй амаршалга) ерэбэ гэжэ соносхоо. «Почтальоной» хойноһоо «Үбгэн Мороз»— Кударын бурят дунда һургуулиин директор Буинов орожо ерэбэ гээшэ.

Тэрэ һаалишадые шэнэ жэлэй балаар амаршалха зуураа, 1958 ондо һү һаалгаар колхозуудай хүдэлмэриин дүн тухай үгэ хэлэбэ: «Мүнөөдэрэй балда аймагай бүхы колхозуудай түлөөлэгшэд сугларяа гээшэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнэхөөр һайнаар хүдэлэгдөө, ехэ амжалта түйлагдаа» гэбэ. Саашань Үбгэн Мороз шэнэ жэлдэ хэгдэхэ хүдэлмэриин зорилго табиба. Коммунистическэ общество түгэс бүринөөр байгуулха үедэ ороо гээшэбди гэбэ.

Дикторэй абяан зал соо зэдэлнэ. Шэнэ жэлэй балда хабаадагшадые амаршалһан партиин айкомой, аймгүйсэдкомой, комсомолой айкомой амаршалга уншахатайнь сасуу зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно.

Һүүлээрнь Үбгэн Мороз бодожо ерээд, январиин 27 хүрэтэр үнеэн бүриһөө 120 литр һү һаахын түлөө мүрысэхыень һаалишадые уряалба.

Үбгэн Мороз почтальон хоёр бүхэли үдэшэлэндөө һаалишадта «Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэгүүдые (гарай час, торгон бүд болон бусадые) барюулжа тухагүйхэн.

Тиигэжэ байтар жюриин түрүүлэгшэ—«Кударынский колхозник» газетын редактор нүхэр Громова гаража ерээд, фермын коллектив наада табиха хүсэлэнтэй байна, —гээд мэдээсэбэ. Сценэ дээрэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад гаража, совет композиторнуудай дуунуудые дуулаба. Һаалишан Руфима Полонова «Фекла хээтэй» гэһэн шүлэг уншаа. Раиса Кузьмина, Иннокентий Степанов хошон дуу дуулаа. Удаань Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад бурят дуу дуулаба. Һаалишад Яглинова, Очирова гэгшэдэй дуулаһан «Арбаадхан сэргэндээ» гэһэн дууе балда хабаадагшад һонирхон шагнаа. Тиигэжэ бүхэли үдэшэндөө колхозуудай һаалишад наадаба. Аймагай Культурын байшангай уран һайханай бүлгэм өөрынгөө концерт харуулаа.

Энеэдэ зугаа таһарнагүй. Дунда һургуулиин багша Тотоев, аймагай промкомбинадай хүдэлмэрилэгшэ Агафонов гэгшэд элдэб зугаа наада гаргажа, уладуудые сехээр энеэлгээ. Оркестрын, баянай аялга доро хатар наадан болоно. Радиолшье наадана.

Хэн гоё костюм оёжо үмдөөб, бэрхээр хатарааб, дуу дуулааб — тэдэнэртэ шангууд үгтөө. «Кукурузын», «Эб найрамдалай гулабхаагай» түхэлтэйгоор Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай оёһон костюмууд һайн сэгнэлтэ абаа.

Лотерейн наадан ехэ һониноор эмхидхэгдээ. «Талаантайшуул» энеэдэтэй шарай харуулаад, духи, одеколон, гэрэл, авторучка гэхэ мэтые шүүгээ.

Шэнэ жэлэй бал хүхюутайгээр үнгэрбэ.

Балда 96 һаалишад ерэһэн байна. Тэдэнэр бултадаа 1958 оной һүүлэй хоёр һара соо (ноябрь, декабрь) һайнаар хүдэлһэн байха юм. Тэдэнэй дунда Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Б. Эрдынеева бии. Энэ нүхэрнай жэл соо үнеэн бүриһөө 3020 литр, хоёр һара соо 569 литр һааһан байна. Тэрэшэлэн Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан И. Т. Полуянова, «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан Н. И. Игумнова болон бусад бии.

С. Бадмаев.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

✦ Закаменай аймагай «Победа» колхозой гэшүүд электрын гэрэлтэй болохын тулада столб һуулгаха нүхэ малтаха воскресник үнгэргэбэ. Тиихынгээ хажуугаар столбнуудайнгаа холтоһо зулаһан байна.

Д. Гомбожапов.

✦ Инзагата нютагтахи Борьёогой хүдөөгэй библиотекэ (Зэдэ) һайн байшанда ороо. Энэ библиотекэдэ монтаж, выставкэ гэхэ мэтэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ ном, газетэ, журнал уншаха, шатар даам наадаха стол табяатай. Эндэһээ бишыхан библиотекэнүүд эмхидхэгдэжэ, мал ажалай гүүртэ, отаранууд дээгүүр гаргагдана.

Д. Цыремпилов.

✦ Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Занграй) механизмын хүсөөр тарянай болон сабшалангай газар дээрэ малай шэбхэ гаргаха арга хэрэглэдэг болобо. Тэрэнэй ашаар мүнөө 1880 гаран тонно шэбхэ полинууд дээрэ гаргагдаба.

А. Шергина.

✦ Партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй танилсаһан Хэжэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишад Цыренова, Титова, Дашицыренова болон бусад ноябрь, декабрь, январь һарануудта үнеэн бүриһөө 700 литр һү һааха гэһэн зорилго урдаа табяад, тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

Д. Николаев.

✦ 1957 ондо таряа һайнаар ургуулжа, һайн шанартай үрэһэ гүрэндэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө СССР-эй Хүдөө ажахын министерство республикымнай үрэһэнэй ажахынуудай агрономуудые мүнгөөр шагнаба. Тэдэнэй тоодо Г. Тимофеев (Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой агроном), А. Белоусов (Хорнин аймагай «Красный партизан» колхозой агроном) гэгшэд ороно.

В. Шнайдер.

✦ Дэрэстэйн хүдөөгэй клубай дэргэдэ (Зэдэ) саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ агитпункт нээгдэжэ, мүнөө партиин XXI съезд дээрэ хэгдэхэ элидхэлэй тезисүүдые, мүн һунгалтануудта зорюулагдаһан материалнуудые ажалшадай дунда нэбтэрүүлхэ ябадалдань агитаторнуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

С. Табдаев.

✦ Курумканай дунда һургуули дүүргэгшэд колхозуудтаа гараад, элдэб ажалда ябана. Н. Бадмаева, Н. Тудупова, Г. Кубусгеева гэгшэд Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод болонхой.

Ч. Ширэторов.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Забайкаллес" комбинат үхибүүдэй садуудые хэрэгсээнэгүй"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын декабриин 25-най номерто толилогдоһон юм. «Забайкаллес» комбинадай үхибүүдэй садуудай гэр байшангууд уйтан, ариг сэбэр сахигданагүй гэжэ тэрэ статья соо хэлэгдэһэн юм.

Заагдаһан баримтануудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абахын тула тус статья «Забайкаллес» комбинадай начальник нүхэр П. Афанасенко гэгшэдэ эльгээгдэһэн байгаа.

Үхибүүдэй садуудые гэр байраар хангахын, статья соо заагдаһан бусад дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээ-ябуулганууд хараалагдажа байна. 1959 оной туршада тус комбинат 250 үхибүүдэй байха типовой 7 сад бариха гэжэ түсэблэбэ. Мүн үхибүүдэй хуушан садууд капитальнаар заһабарилагдаха байна. Иимэ ажалай хэгдэһэнэй ашаар садуудай байра байдал һайжаруулагдаха, модошодой эрилтэ хүсэд хангаха арга боломжо бии болгогдохо байна гэжэ тус комбинадһаа манай редакцида мэдээсээ.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

Шанга хоолойн шадал мэдүүлэн...

Хамаг хаба шадалаа, оюун бэлигээ арад зондоо сүм үгэхэ гээшэ искусствын, уран зохёолой ажал-ябуулагшадай урда табигдадаг эгээл шанга, эгээл нангин эрилтэ болоно. Сэдьхэл зүрхэнэйнгөө соробхин байһан хаһада шүлэглэн бэшээгүй поэт, аялгалан дуулаагүй дуушан саашадаа холо харайдаггүй.

Искусство, уран зохёолой энэ хуулиие эрэлхэг хүнүүд эртэһээ мэдэржэ, залуу залуу дарюун байхадаа, искусствын «заадажа ябаһан орёо мориие ургалаад, шэхэдэжэ номгоруулаад», олиггүй үндэр орьёл өөдэ тэгүүлдэг.

Бадма Мелентьевич Балдаковтой нэгэтэ сайлажа һуухадаа, эгээл энээн тухай хөөрэлдэжэ байгаа һэмди.

Теэд тэрэ «орёо мориие» хазаарлажа унаһан, хабсагай шулуунда хальтируулангүй, аһан шадалаарнь харайлгажа ябаһан хүн хажуудамни һуугша Бадма Балдаков бэеэрээ бэшэ аал гэжэ һанахаар болошоо һэн.

Багахан Бадмын Баргажанда, Курумканда бүри пионер ябахадань, тэрэнэй сэдьхэл зүрхэн шэбэнэн, һабинан байхадаа: «Ши дуушан болохош, дуулаха ёһотойш, яара» гэжэ хэлэһэндэл байгаа бэшэ аал?

Балшар наһанһаа баабай эжынгээ, айл тииргэнэйнгээ үбгэд, хүгшэдэй уянгата дуунуудые унтан хэбтэнгүй шагнадаг, ээлжээндээ тэдэнээ баярлуулхаяа Бадма өөрөө дууладаг болоһон гэхэ. Оройгүй сэнхир огторгой доро, олон моридой оодороон соо түрэһэндөө, хүмүүжэн хүдэржэһэндөө Бадма Балдаков өөрөөшье огсом аялгатай болоо аалам? Тэрэнэй дуулажа эхилээд, газарта хүрэшэгүй хүсэлдэ абтаад ябахадань, нютагайнь заримашуул: «Бу дуула. Дуулаһан хүн дутадаг, хуурдаһан хүн хубирдаг»—гэжэ хэлэдэг байгаа ха. Мүнөө харахада Бадмын хубирһаншье юумэнь үгы:

> Барбагайн шэнээн байхадамни,
> Баабаймни, намаяа үргээн даа.
> Баса лэ мүнөө санахадамни
> Иигэжэл ябахым үргээн даа,—

гэжэ үбгэдэй гунигтай утаар татахадань бишыхан Бадма дэлхэйн байгаалиие, ажал байдалые бодолгото болон ойндоо оруулдаг байгаа.

1939 ондо Улан-Удын зүжэг-хүгжэмэй һургуули дүүргэмсээрээ, Бадма Балдаков Номгон далайн номин хүхэ долгин дээгүүр бардам огсом аялгаяа таталуулжа, Далайн Флодой ансамбльда дуулажа ябаба. Тиигэжэ ябатарнь, 1940 ондо бурят искусствын түрүүшын декада Москвада болохо дүтэлжэ, Бадмаяа Улан-Удэ руунь уриба. Эгээл түрүүшынхеэ оперно театрын сценэ дээрэ гаража, композитор М. Фроловой «Энхэ Булад Баатарһаа» Буумал хаанай дууе дуулажа, өөрынгөө бэлиг шадабари харуулаа һэн. Бас бардам хоолойгоор Бадмын татаһан аялгые хүн зон мүнөөшье болотор мартадаггүй:

> Табан хушуун мал
> үдхэжэ,
> Хоёр хүлтэй зонине
> эдлэжэ,
> Хаан боложо
> һуугаа һэм,—гэһэн,

мүн саашанхи бадагуудыншье Бадма Балдаков ёһо гурим соонь дуулажа, хаанай зан абари, аяг аашые тобойсо гаргажа шадаа һэн. Мүн тэрэнээ Москвада, Ехэ театрын сценэ дээрэ дуулажа, магтуулаа һэн.

— Декадада ошожо, горьтой юумэ ойлгожо, обёоржо, Ехэ театрын дуушадаар хөөрэлдэжэ, яһала ехэ туһаламжа абажа ерээ һэм,—гэжэ Бадма Мелентьевич хөөрэнэ.

Тиигэжэ искусствын эрилтэнүүдые ээм дээрээ абаад, мүнөөшье болотор үргэлжэ ябаһаар.

Теэд ганса бүдүүн хоолойгоор Бадма хүн зоной дура татана гэхэдэ буруу болохо. Дуушанай эгээл шухала эрилтэ зэбсэгынь —хоолой. Гэхэтэй хамта, ганса хоолойгоор гайхалтай суутай болохогүйш. Шадабаряараа, шанартайгаар наадалгаараа, бэшэшье олон эди эрдэм нэгэдхэжэ шадаа хадаа амжалта түйладаг артист болохош.

Бадма Балдаков драматическа маягтайгаар дууладаг. Дуулаһан дуунуудынь айхабтар хүсэтэй, эршэтэйгээр хонгёотон гарадаг.

Улан-Удэдэ хүгжэмэй театрын тогтохоһоо хойшо Балдаковой хабаадалсаагүй оперо байхагүй. Нэрлэбэл: «Фауст», «Мазепа», «Евгений Онегин», «Залуу гварди», «Шуурган дундуур», «Номгон Дон», «Иван Сусанин», «Саяанай хормойдо», «Баяр» гэхэ мэтэ олон оперо, хүгжэмтэ зүжэгүүд.

Республика соогоо суутай түрүү дуушанай нэгэн болоһон Бадма Балдаков хододоо өөрөө өөрыгөө һургажа, өө-мөөгөө хюһажа, шадал шадабаряа шангадхажа байдаг. Наадаха ролёо табан хурган шэнгеэр мэдэхэ болонгүй, сценэ дээрэ Бадма Мелентьевич гарадаггүй. Геройнгоо үгэ хүүр, дэгэл малгай гэхэ мэтэһээнь эхилээд, бүхы шанар түхэлыень хуу мэдэжэ, аяг зан, үйлэ хэрэгыень гүнзэгыгөөр, үнэншэмөөр гаргадаг. Бадма Мелентьевич үнинһөө хойшо Улан-Удыншье, мүн Москва, Вильнюс, Ташкентынишье театрнуудай сценэ дээрэ дууладаг болоһоншье һаа, «би хуу мэдэхэб, хуу шадахаб» гэжэ ябадаггүйнь һайшаалтай. Залуу дуушадта туһалжашье, мүн тэдэнһээ туһаламжа эрижэшье байдаг.

Бадма Мелентьевич коллектив соогоо хүндэтэйшье, нэрэтэй солотойшье болонхой. Наадахаяа байһан ролёо «ямараар наадахамниб, ямар хубсаһа хунар үмдэхэмниб, минии һанахада иимэ...» гэхэ мэтээр нүхэдөөрөө зүбшэн хэлсэдэгынь даруу зангыень гэршэлнэ гээшэ. Бурят арадай габьяата артистын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хойноо, Москва ошожо суута хүгжэм шэнжэлэгшэ, профессор Сперанский гэгшын хүтэлбэри доро мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн юм. 1940 ондо бурят искусствын түрүүшын декадын үедэ Б. М. Балдаков «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор, 1948 ондо Ажалай Улаан Тугай орденоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр шагнагдаа һэн. 1954 ондо Бурядай АССР-эй арадай артистын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Б. Балдаковой ябаагүй газар хомор. Дунда Ази, Кавказ, Крым, Украина, Белорусси, Балтиин далайн эрьеэрхи республиканuудаар гастрольдо ябалсаһан байха.

— Түбхын түрүүндэ бурят дуугаа дуулахаш. Бурят дуу дуулаха гээшэ минии нангин уялга,—гээд, Бадма Мелентьевич хөөрэнэ.

Монголой нэгэ аймагаар нүхэдөөрөө гастрольдо ябахадаа, бурядаар дуулажархихадань, зарим үбгэд, хүгшэд уһа нюдэн болоо юм гэлсэгшэ. Мүн Чойбалсан өөрөө гарыень адхажа, гүрэн түрынгөө Хүндэлэлэй грамота барюулаа һэн ха.

— Болохоёо байһан декадада «Игорь Князь», «Анда нүхэд» оперонуудта гол дуунуудые дуулаха байнаб. Декада дүтэлшоо. Унаһан малгайгаа абангүй, унтан хэбтэнгүй бэлдэхэ болообди,—гэһээр, Бадма Мелентьевич маанадые үдэшөө һэн.

Оюун бэлигээ түлэг дундань бадараажа байһан манай арадай хүбүүн, алдарта дуушан Бадма Мелентьевич Балдаковой ерээдүйнь зам гоёор гэрэлтэн, «үшөө бэрхээр, үшөө һайханаар дуулыш» гэһэндэл, сэдьхэлдэнь үзэгдэдэг. Орон нютагайнгаа сэсэглэхын, арад зонойнгоо жаргахын түлөө ажал хэхэ, ажаһууха гээшэ ямар дээдэ жаргал бэ!

Баян даа, баян Бурят оромни, бэлигтэй бэрхэ басагад, хүбүүдээр!

Солбон Ангабаев.

Үшөөтэйн хүдөөгэй библиотекэ

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ хүдөөгэй томошог библиотекэ бии юм. Библиотекые даагшаар Ольга Дагбаевна Цыдыпова гурбадахи жэлээ ажаллаха зуураа, баян дүй дүршэлтэй, уншагшадайнгаа дунда хүндэтэй болонхой.

Библиотекэдэ сүлөөтэй сагтаа хүнүүд ерэжэ, шатар, домино табидаг, газетэ, журнал уншадаг, номуудые абадаг юм. Библиотекэ соо хододоо ариг сэбэр, һаруул, дулаан байдаг. Ханадань гоё һайханаар шэмэглэһэн диаграмма, плакат, стенднүүд, уряа лозунгнууд хадаатай.

Библиотекын номой фонд һүүлэй үедэ бүри олошоржо, 5400 ном болонхой. Мүн жэл бүри олон тооной газетэ, журналнууд захигдана. Мүнөө 37 янзын хэблэл эндэ абтана. Уншагшадай тоо мүн лэ олошорно. 1958 оной эсэстэ 370 уншагшадтай байгаа. Эдэбхитэй уншагшадай тоодо колхозой электромеханик Д-С. Шаракшинов, һаалишан Н. Чойдонова, счетовод Ж. Балсанов, агроном Б. Идамжапов, гэрэй эзэн эхэнэр Ц-С. Сосорова, наһажаал колхозник Ц-Д. Будаев, һурагша Д. Лайдапов болон бусадые оруулмаар.

Уншагшадые олошоруулхын тула библиотекарь хододоо оролдожо байдаг. Зарим хэрэгтэй болоһон номуудые ондоо библиотекэнүүдһээ асаруулна. Колхозой фермэ, бригаданuудта нүүдэл библиотекэнүүд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэхи номууд һарадаа хоёр дахин һэлгэгдэдэг юм. Нүхэр Цыдыпова ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

К. Доржиев.

ҺУРАГШАДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИИН БРИГАДАНУУДЫЕ ЭМХИДХЭЕ

Үхибүүдые аша туһатай ажалда дүршүүлжэ, һуралсалыень ажабайдалтай холболгодо һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд горьтойхон үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Юундэб гэхэдэ, энээнэй урда жэлнүүдтэ эмхидхэгдэһэн иимэ бригаданууд һайн үрэ дүн харуулһан байгаа.

Ставропольско хизаарай колхозуудта һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд эмхидхэгдэжэ, өөһэдынгөө жэшээтэ ажалаараа бүхы Совет орон доторoo магтаал суута гараһаниинь манда мэдээжэ. Тэдэнэй һайшаалта үүсхэлые манай республикын хүдөөгэй дунда, долоон жэлэй һургуулинууд эдэбхитэйгээр дэмжээ. Мухаршэбэрэй, Хонхолойн, Үнэгэтэйн, Бага-Кунал͏ейн, Корсаковай, Үрөөгэй, Курумканай һургуулинуудай дэргэдэ һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Мүнөө эдэ бригаданuудай хүдэлмэриин дүй дүршэл шэнжэлэн үзэгдэжэ байна.

Иимэ бригада хайшан гээд, үйлэдбэриин ямар база дээрэ байгуулагданаб?—гэжэ олониитэ һонирходог байна. Энээндэ богонихоноор харюусая. Бригаданuудта өөһэдынь захирагаан—бригадын совет байгуулагдадаг юм. Тэрээн соо бригадир, звеное даагша, эдэбхитэй бэрхэ һэлэн һурагшадые гэшүүд болгожо оруулһан байха юм. Бригадын совет үхибүүдэй хэһэн ажалые бүридхэдэг, эдеэ хоолой гаргашые хинадаг, соёл культурын хүдэлмэри ябуулдаг, бригадын гэшүүдэй ажал хүтэлбэрилдэг юм.

Һурагшадай бригада үдэртөө 6 час соо, үдын хоолой үедэ забһарлалгатайгаар хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэй ажалта үдэрэй нормо колхозниогуудайхида орходоо 25—30 процент багашье һаа, һурагшад түлөөһөө тэдэнэртэй тон адли хэмжээгээр абадаг.

Колхозууд һурагшадай бригаданuудта ажал хэхэ хамаг хэрэгсэлынь даалгадаг юм. Тарилга хэхэ газар, үрэһэ, машинануудые, мори унаа, гэр байра, эдеэ хоолой зүйлнүүд гэхэ мэтые сүм колхоз үгэдэг байна.

Жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үхибүүдэй үйлэдбэриин бригадада тусгаар лагерь барижа үгөө. Жаяг заршамтай, эбтэй эетэй үхибүүдэй коллектив байгуулагдаһан юм. Тиимэһээ үхибүүд хүдөө ажахын хүдэлмэриин дүршэлтэй амжалтатайгаар танилсахаһаа гадна, колхозой агрономой хүтэлбэри доро хүдэлхэдөө үндэр ургаса абажа, колхозой даалгажа үгэһэн юумые заатагүй дүүргэхэ гэжэ шармайн оролдодог болоо. Һурагша бүхэн үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, колхозниогуудай магтаалда хүртэхые эрмэлзэдэг байгаа.

Тус һургуулиин үхибүүдэй үйлэдбэриин бригада өөһэдынгөө тариһан 137 гектарһаа га бүриин 13 центнер шэниисэ ургуулаа. Тиихэдэ силос дараха наран сэсэгые гектар бүриһөө 100 центнер хуряажа абаа һэн.

Хонхолойн һургуулиинхид га бүриһөө 250 центнер турнепс, 80 центнер хартаабха ургуулжа абаһан юм.

Манай һурагшадай хэһэн хүдэлмэри гансал үндэр баян ургаса абалгаар сэгнэгдэхэ ёһогүй гэжэ һананабди. Һургуулидаа олоһон теориёо бодото бар хүдэлмэри дээрэ ямараар бэелүүлһэнһээ тэдэнэй хүдэлмэри дулдыдаха ёһотой. Һурагшад бригадада ажаллажа байхадаа ороohоной, овощиин ургамалнуудай үрэһые тарилгада бэлдэжэ һураһаа гадна, тэрэнээ агротехникын заабаряар таридаг болоһон байна. Тиигээд тарилгын хойноһоо зүбөөр харууһалга хэжэ, тус ургамалнуудаа ямар болзорто, ямар арга методээр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахые һурана.

Зарим бригаданууд нютагайнгаа эрхэ байдалда хүдөө ажахын ямар ургамалые тарибал үндэр баян ургаса үгэхэ байнаб гэжэ туршалга-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэһэн байха юм. Жэшээнь, Үрөөгэй дунда һургуулиин һурагшадай бригада туршалга-шэнжэлгын һонирхолтой хүдэлмэри хээ. Хартаабхын эшын газар дээрэ 30 сантиметр бултайгаад байхадань, дахин шоройгоор булажа ургуулхадань тэндэһээнь яһала һайн ургаса абтаа һэн. Мүн уһалалгын ямар нүлөө ургасада үгэдэг, ямар үрэһэнэй тэндэнь тааража ургадаг тушаа туршалга-шэнжэлгэ хэжэ, нютагаархинаа һонирхуулһан байгаа. Үтэгжүүлгэ оруулан, мүн оруулангшьегүй, нэмэлтэ тэжээлтэйгээр, тэжээлшьегүйгөөр хартаабха һуулгажа, туршалга хэһэн юм. Ороohото ургамалнуудай ямар сортын түргөөр эдеэшэдэгые туршаад үзөө һэн.

Тэрээнтэй хамта, үрэһэ сэбэрлэдэг, газарай хүрьһэ зөөлэрүүлдэг машинануудые, трактор, комбайнуудые болон хүдөө ажахын бусад орёо оньһон машинануудые шудалһан байна.

Һурагшадай олон бригаданууд газар тариалангай ажалтай танилсаха зуураа, тахяа, поршоонхонуудые олоор тэжээдэг болоо. Зоологёор үзэһэнөө практика дээрэ батадхахын тулада мал адуулха, үнеэдые һааха гэхэ мэтэ ажал хэһэн байна.

Хонхолойн дунда һургуулиин багшанар математика, физикэ, хими, биологи болон бусад предмедүүдээр памятка зохёожо, һурагша бүхэндөө үгөөд, практическа ажал дээрээ юун тушаа анхаралаа онсолон табихыень заажа үгөө.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригаданuудые гансал бар ажал хэдэг болгобол таарамжагүй болошохо байһаниинь мэдээжэ. Тиигэбэл зарим үхибүүд ажалһаа хашаржа болохо бшуу. Ушар иимэһээ эдэ бригаданuудай хүдэлмэриие оншотойхоноор, һонирхолтойгоор эмхидхэхэ шухала. Үхибүүдэй амарха, наадаха, ном уншаха сагыень ехээр хизаарлаһанай хэрэггүй.

Уран һайханай бүлгэм, спортивна элдэб наада, мүрысөө шадамараар эмхидхэһэн газарта үхибүүд ажал хүдэлмэридөө эдэбхитэйгээр, дуратайгаар хандадаг байна.

Бригада, звенонуудай хоорондо мүрысөөнэй үргэнөөр эмхидхэгдэһэнэй ашаар һурагша бүхэн ажалдаа коммунистическэ ёһоор хандадаг болоно. Һурагшад колхоздо ошожо хүдэлхэдөө һуралсалайнгаа ба практическа ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаха тушаа анхаралаа хандуулха шухала гэжэ тоолоноб.

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае һайжаруулха, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй һаяхан баталан абаһан Хуулиие бодото дээрэнь бэелүүлхэдээ манай олониитэ, илангаяа багшанар, түрэлхид һурагшадай үйлэдбэриин бригадые һургуули бүхэндэ эмхидхэхэ тушаа анхаралаа ехээр табиха зэргэтэй.

Орон доторхи олон һургуулинуудай өөһэдынгөө һуралсалые үйлэдбэритэй шадамар бэрхээр холбожо шадаһан дүй дүршэлыень республикымнай һургуулинууд хэрэглэхэ ёһотой. Илангаяа Ставропольско хизаарай һургуулиинхидай дүй дүршэлые бүхы һургуулинууд амжалтатайгаар хэрэглэхэ аргатай байна бшуу. Тус хизаарай һургуулиинхид колхозой поли дээрэ наг шэбхэ зөөхэ, тарилгада үрэһэ бэлэдхэхэ хүдэлмэри хэдэг байха юм. Тиигээд колхозой үгэһэн участок дээрэ хамаг хүдэлмэрииень колхозой агроном болон зоотехнигэй заабаряар хэдэг.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригаданuудта участок таһалжа үгэхэдөө үхибүүдэй хүсэндэ таараха хүдэлмэри хүүлхэ ёһотойбди. Тиигэжэ һурагша бүхэндэ хүсэ шадал соонь даабари үгтэхэ зэргэтэй бшуу.

Гэбэшье, манай зарим һургуулинуудай нэгэн түрэлэй хүдэлмэри хэдэг бригаданuудые эмхидхэһэниинь таарамжагүй гэжэ тоолохо байнаб. Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрхилдэг комплексно бригада эмхидхэхэ ёһотойбди. Энээнэй урда жэлнүүдтэ, жэшээнь, Үрөөгэй һургуулида гансал огородой, Бага-Куналейн һургуулида сахарай свёкло таридаг, тиихэдэ Корсаковай һургуулида гансал үбһэ хуряалгада хабаадаха нэгэ тала бариһан бригаданууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ үхибүүдынь хүдөө ажахын бусад һалбаринуудые хайшан гэжэ эрхилдэг тухай юушье мэдэдэггүй.

Манай республикын гол ажахынь мал ажал болоно. Үбэлэй сагта мал ажал дээрэ хүдэлмэрилхэ үйлэдбэриин бригаданuудые эмхидхээд, тэдэнэй хэхэ хүдэлмэриин сагые һуралсалайнь программа соо хараалха шухала. Тус бригаданuудые звенонууд болгон таһалжа, малай хойноһоо харууһалга хэхэ, эдеэлүүлхэ гэхэ мэтын хүдэлмэритэй танилсаха арга боломжо һурагшадта олгохо ёһотойбди.

Һургуулинуудта һурагшадай үйлэдбэриин бригаданuудые эмхидхэлгэдэ дутагдалнууд гарана. Бригаданuудые эмхидхэлгэдэ, тэдэниие хүтэлбэрилгэдэ багшанар барандаа эдэбхитэйгээр хабаададаггүй байха юм. Тиихэдэ зарим колхозууд һурагшадай бригадын байха тусгаар гэр байра, полевой стан, эдеэ хоол бэлдэжэ үгэдэггүй. Зарим багшанар бригадынгаа хэхэ үдэр бүриин хүдэлмэридэ һамаараад лэ, һурагшадаа хүдөө ажахын техникэтэй багаар танилсуулна.

Эдэ дутагдалнуудые бүримүһэн усадхажа, манай орон дотор коммунизмын һаруул һайхан ордониие байгуулалсаха хүнүүдые бэлдэхэ хэрэгтэ багшанар, олониитэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ зэргэтэй.

А. КАПУСТИН, Бурядай АССР-эй габьяата агроном.

Рабдан ЦЫБИКОВ

Улаан булан соо

☆

(РАССКАЗ)

☆ ☆

«Һүншье үсэгэлдэрэйхиһөө дутуугүй һаагдаба» гээд Дулма ханангяар сэдьхэбэшье, бодолгото болоһон зандаа; ёһоор амаржашье үрдингүй, хубсаһаа яаралтайгаар үмдэжэ, гэртэһээ гарана... Үдэшын дуулимда электрын лампочканууд гэрэл сасаргаһан мүнгэн сагаан бүмбэгэнүүд мэтээр үзэгдэнэ, орьёл торьёл уула хадануудай саанаһаа мандажа байгаа малагар шарахан һара дүүхэйтэй үнгэ зүһөө буляалдахадал гэнэ... Машина, тракторай һэндэжэрхиһэн харгы элихэнээр харагдабашье, нарһан тужа руу ороод үгы болошоо...

«Яһала хаба шадал соогоо хүдэлхынгөө хажуугаар, улаан булан даажашье абаад миин байгшагүйб. Теэд энэ Жүгдэр һаянай минии хойноһоо ходо ородог, халтад гэһэн юумэ дээрэһээ һархагашадаг болоо. Улаан булан соогоо няаха гээд, һү һаалгаар арбан хоногой дүн эрижэ тугаарай гэртэнь ороходом, аргагүй бүдүүзгэй занхтай юумэн бэлхышоод хэбтэнэ бэлэй... Али архи ууһан тухайдаа ханын һониндо гарашаһандаа дураа ехээр гуташоо юм гү? Үнэхөөр тиигэшоо юм һаа, ямар ахир, өөдэгүй зантай хүн гээшэб» гэжэ һанаад, Дулма гэшхэлнэ. Тиихэдэнь Жүгдэрэй атирһан хара хүмэдхэ дороһоо шэлүүһэнэйхи шэнги түхэреэн шара нюдэн, бадхада барюулшаһан томо улаан хамар дороһоо шүрбэгэр шэрүүн һахалай шэрхэгүүд тон элеэр үзэгдэхэдэл гэнэ. «Нюуртань лэ сэб сэхэ хэлэжэрхихэ болоо», гээд Дулма дотороо сэхэлдинэ... Тиигээд гүүртын бишыхан магазинай хажуугаар гэшхэлэн үнгэрхэдэнь, үүдэн һула, тэндэ хэдэн хүн бии хэбэртэй, тэдэнэй дунда Жүгдэрэйшье шанга шангаар һүхирхэ, энеэхэнь соностоно. «Эдэшни баһал архяа шудхажа, һаатуулхань гээшэ гү? Архи тамхин гээ һаа юугээшье мартажархиха, нэгэндээ нэтэршэһэн адхамарнууд. Жүгдэр гүүртын учетчик хүн аад, дээрэһээ руу ядаг гээшэб. Ханын һониндо гаргаһамнай үшөөл дабанагүй ха. Яаха ёһотойб?» гээд Дулма бодолгото болон алхална.

— Һөө—яа наашаагыш. Түрүү һаалишантай нэшэлдүүлһүүбди, — гээд хэншьеб даа, ээдэшэһэн хэлэтэй хүн магазинай үүдээр шохойжо, Дулмын хойноһоо ооһ табин гээгдэнэ.

«Мүнөөмнай ажалаа мартаад, үдэр-һүнигүй архи залгяад ябаха саг бэшэ. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгын түлэг үе. Баһа һаали һаамнайшье урдаа орохотоёо болижо байнхай,—гэжэ һанаһаар Дулмын улаан булан хүрэжэ ерэхэдэнь, арбаад наһатай Баяр хүбүүн угтажа байба.

— Дулма абгай, шэнэ журнал ерээ гү?

— Мүнөө почтоор ерээ ёһотой, — гээд Дулма улаан буландаа ороно. Тиихэдэнь бүлеэхэн агаарта шэрэ, саарһанай һулахан үнэр анхилжа, бүд дэбдиһэн столнууд дээгүүр янза бүриин газетэ, журналнууд ебхылдэн харагдана; мүн радиоприёмник табигдажа, Чайковскиин «Хун шубуута нуурай» «салгидаан» аажамаар соностожо эхилнэ.

— Үгы, журнал харуулыт,—гээд Баяр хүбүүн баруун гартаа малгайханаа баринхай хүлеэшоод, номгохон зогсоно.

— Гаршни сэбэр аабза?

Хурганууд̆аа арбайлган, ара үбэргүй «шалган» хараһанай һүүлдэ: «Сэбэр даа, сэбэр» гээд, мүнөө үдэшын эгээ түрүүшын айлшан мархалзан харюусана.

— Нёлбоһодохогүй бээш?

— Үгы даа... Одоош,—гээд Баяр хүбүүн үүдэн тушаахи ута столой захада шугшагад гээд һуушана.

Дулмын зосоо буйгаатай. Гэбэшье агаарай тунгалагта бүхэли үдэртөө ябажа, шангахан хүдэлжэрхиһэндөө шэг шарайнь сэлмэг арюуханаар, улам зулгы хөөрхэнөөр үзэгдэнэ: хилэн хара нюдэнэйнь харасые булсагар дүүрэхэн хасарайнь ягаа улаахан «сэсэгүүд» шэмэглэнэ. Мүн гэдэргэнь боожорхиһон сагаа эреэхэн пулаад дороһоонь елыштэр һамнаһан үһэн ялалзана.

...Зоншье лекцидэ сугларба. Үбгэд, хүгшэд олонхидоо үнгэрһэн үдэрэй ажал хэрэг тухайда үгэ һанамжаяа андалдан һуунад. Залуушуул ондоо буланда бөөгнэрэнхэй, хухюу хөөрэлдөө үүдхэжэ, гэнтэгэнтэ дарьяса энеэлдэнэ. Баһа:

— Намда ном... шатар... хэзээ зүжэг наадан болохоб? — гэхэ мэтын асуудалнууд таһалданагүй.

— Дулма аа, хэлэжэ үгыш. Энэ арбан хоног соо намда хэды ажалта үдэр тэмдэглэһэн байна хаб?—гээд Утхайн шабганса гэдэг сээжэрхүү үндэр бэетэй хүгшэн һуури дээрээ үндэлзэжэ, бүдүүн хоолой гаргана.

— Ажалта үдэрыетнай оруулаагүй байшабал даа, — гэхэдэнь:

— Тэрэ Жүгдэр болёол хүн гээшэ ха даа,—гээд тэрэ хүгшэн енгүүтэйгээр гэмэрнэ.

Удангүй лекцишье эхилжэ, тон һонирхолтойгоор үнгэрбэ.

Үүдэн гэнтэ ара гэдэргээ ехээр сэлигдээд, үнөөхи Жүгдэр гэдэг, гашуун харын «хангал» анхилһаар орожо ерэмсээрээ, углууда һууряа эзэлээд, һуларшаһан хулгай нюдөө Дулма тээшэ гүйлгэнэ: «Энэ бэрхэлхэһэн басаган, аман соомни хүндэлдэшэһэн яһан шэнги яаһан яршагтайхан болоод байнаш даа. Ханын һониндо гаргажа, яһала шадаал байнаш, шолмохон. Теэд яажашье ябаа һаа, Яртагайн Дулмада харгы замаа заалгахагүйб»—гээд дотороо хороо бусалан шуухирна.

— Лекциһээ яатараа хожомдоо хүмта?!

— Энэ ноёмнай яатараа тархяа үбдэшоо гээшэб!

— Ши Жүгдэрэй ябадал гайхаа гүш?, —гэхэ мэтын үгэнүүд тэрэ һогтууе эндэ тэндэһээнь мунсадана.

— Намай юундэ нитэрээ боһоно, боорлонот. Лекцидэ ерэхэдэ һайн дуранай бэшэ юм гү? — гээд Жүгдэр ашаархана.

— Хэншье маанадые баалаагүй. Теэд бултаараал ерээд һууна бэшэ гүбди? Ажалаа задагайруулаад, амаараа гараса архи залгяад ябахадаа, таамнай одоол һайн дуранай хэрэг үйлдэжэ ябана хаят?!

— Үгы, хайрлыт, хэшээгыт. Яатараа хамһана, хашана гээшэбта?—гээд Жүгдэр янгархуу зангаа харуулна. Тиигэбэшье: «Энэ Дулма яагаа һөөл гээшэб. Өөрөө эсэтэрээ хүдэлһэниинь багадаад, үшөө эндэ наяржа һууха шадалтай. Шираг залуудаа солгёорхожо, ондогоножо ябыш даа. Хадамда гаража, улаан сурбада даруулхадаа нямһалхан болоодхихо бээш даа»—гээд бэеэ зүбтүүлһэн маяг үзүүлжэ, даахиржа бусайдашаһан хара үһэеэ хургаараа тармуурдана.

Тэндэнь лекциһээ уламжалан, хүдэлмэри тухай ехэл шуналтай хөөрэлдөөн болоно. Һаали һаамай талаар гээгдэһэн заримашуул һүн дээрээ хүлэрөөгүйшье һаа, эндэ улаан булан соо хамагһаа ехээр хүлэржэ, тухаяа табина.

— Һүн багаар һаагдана гээд ехээр бу дажагашалдагты... Ү-үнеэд хооһорөө ха юм м-м. Үбһэ тэжээлнай багахан шуу. Эндэ һаалишад гэмтэй бэшэ, — гээд Жүгдэр өөрыгөө, мүн назаг нобшо заримашуулые «ябууд дундаа» үмөөрхөөр һэдэжэ гүлдэгэшэнэ. Дулма тээшэ хулгай нюдөөрөө хаймадана.

— Нүхэдүүд, үнеэд хооһороо гэжэ одоол худал. Үбһэ тэжээлшье яһала бии. Харин зарим «ноёдоймнай» шадал тамир хооһороо гэлсэе, — гээд Дулма яб байса харюусана.

— Ханын һониндо гараһанаа мартаад, баһа һогтуугаар энэ олон зон соо улайха нюургүй ерээд, үшөө хэндэшье хэрэггүй тоосолдоо гаргаба гүш?.. Шамтай шамгүйшье һаа:..—гээд нэгэ шаб гэмэхэн шара эхэнэр һууриһаа бодожо, шангаар үгэлнэ.

«Энэ яаһан жэгтэй юм! Энэ хамаг юумые Дулма үүдхэнэ гээшэ гү, али би үнэхөөрөө зэмэтэй хүн гээшэ гүб?» гэхэ мэтээр эреэн маряан бодол мухарюулан һуутараа, Жүгдэр гэнтэ ухаа орожо һэр-мэр гэнэ: «Лекциһээ хожомдоһомни сохом. Юундэ?.:. Байза, һүн... һүүлэй арбан хоног соо үнэхөөрөөшье доошоо оронхой, үбһэ тэжээлшье хоморхоо гэжэ буруу... Һаалишадшье жүдхэмжэ һайтай. Бил эндэ ехэ гэмтэй хүниинь байнаб»—гээд Жүгдэр тэлэржэ эхилхэдээ бодоно. «Ханын газетэдэ намайе зүб шүүмжэлээ. Юрэдөө нигэжэ ябаһаар хамаг зондоо дурагүйдүүлхэмни».

— Зай, Жүгдэр, яахадаа энэ зон нүхэдөө тоохоёо болёод, хаа хамаагүй архидажа, зольборжо ябаха болообши?

Зон хүсэтэй. Жүгдэр хэды аягүйрхэбэшье, һууриһаа хобхоржо, хүл дээрээ зогсохо баатай болоно. «Аниргүй гараад ябашоо һаа, яагаа муухайб. Баһа үгэ дуугүй миин ёдойлгожо байха гүб? Юрэдөө хэтэршоогүйдэнь алдуугаа мэдэрхэл ёһотой болоо...»—гээд Жүгдэр уралаа зуубхилан зогсоно. «Зон нүхэдни хүлисэгты. Эндэһээ иишэ заһархал байхаб»,—гээд дотороо айхабтар долгилшоһон хэбэртэйгээр мэдүүлнэ, сохо һаншагһаань баһа буржагар хара хүлһэн бушхасагаана...

Тиигээд зоогдоһон багана шэнги абяа аниргүй удаахан зогсожо байтараа, Жүгдэр гэнтэ һууриһаа хүдэлжэ, үүдэн тээшэ түргэнөөр дабхин, малгайгаа һуйбадаһан зандаа газаашаа гарашаба. «Болёоб, заһархаб», гэһэн тангариг үгэнүүд Жүгдэрэй нюурта эли бэшээтэй байһые тэндэ һуугаашад уншабашье, үшөөл этигэл ядаһан хэбэртэйнүүд улаан булан соогоо гээгдэбэ.

— «Амараа хараад, амитаниие зобообо» гэдэг зүб. Бидэнэр бэе бэсынгээ дутуу дундые далдалаад, архи тамхи залгижа һаймһаралдаад лэ ябаха болоо һаа, юунэйшье урда орохогүйбди. Энээн дээрэһээ артель ниитымнай ажал хүдэлмэридэ, өөһэдымнай ажабайдалда угаа ехэ хохидол ушаруулагдана бшуу,—гээд Дулма хөөрэнэ...

Тиихэдэнь, «манай Дулма заяандаашье ёһо дүүргээд орхидоггүй, харин хамаг хэрэгтэ — һаалидаа, хатар нааданда, улаан буландаашье үнэн зүрхэнһөө оролсодог хүн даа. Бултааран нимэ байбалнай, колхоз ниитэмнай ямар түргэнөөр баяжаха байгааб» гээд хүнүүд доро дороо һанажа һууба.

— Дулма абгай, одоол Жүгдэрые яһанайнь хуудаһаар ярьюулба хаш даа,— гээд хэншьеб омогоо багтаажа ядаһан янзатайгаар дуугарна.

— Намайе нирваан болошоо гэжэ һанаа гүш?—гээд Дулма урдаһаань ханхинаса энеэн, харюусаба.

Дулма улаан булан сооһоо хамагай һүүлдэ гаража ошоно. Урдаһаань хагсуу һүниин амисхаал аятай һэрюухэнээр һэбюурдэнэ... Һара дүүхэйшье Дулмадамнай «атаархаһан» хэбэртэй огторгойн гүнзэгы соо табилуулна.

Үйлсын хоёр тээгүүр жэрыштэр табиһан шэнэхэн гэрнүүдэй уужам һаруул сонхонуудһаа зайн галай гэрэл адхарна. Шэмэд дундахайтан шэнэ гэртээ һая оронхой, юундэшьеб сонхынгоо хүшэгэ һэхэжэрхёод, бултадаа шүлөө уужа һууна...

«Колхознай хүсэтэй хүдэр боложо, ямаршье ажалда һаатахаяа болёо. Гоё даа! Гансал муу юумэн юуб гэхэдэ, хуушан сагай хорото үлэгдэлнүүд ажабайдалдамнай һаалта хэнэ. Энэ бузар үлэгдэлнүүдые үндэһөөрнь усадхахын тула соёл болбосоролоо эрид дээшэлүүлхэ хүдэлмэри шангаар ябуулха ёһотойбди»— гээд улаан булангые даагша, һаалишан Дулма баяртай хүхюунээр дуугаа дуулан, урагшаа бушуугаар алхална...

Ой модоной промышленностиин түрүү коллектив

Ой модоной, саарһанай болон модо үйлэдбэрилхэ промышленностиин профсоюзай областной комитет, «Забайкаллес» комбинат модо бэлэдхэлэй пунктнуудай, мастерска участогуудай социалистическэ мүрысөөнэй 1958 оной ноябрь һарын дүн гаргаба.

Шулуутайн леспромхозой мастер нүхэр Ружило гэгшын даадаг мастерска участогай коллектив мүрысөөндэ илаа. Энэ коллектив партиин XXI съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэн, модо бэлэдхэхэ, зөөхэ ноябрь һарынгаа түсэб 160 процент дүүргээ. Тэндэ нэгэ хүдэлмэришэнэй комплексно ажалай бүтээсэ түсэбэй 157 процентдэ хүрөө. Энэ коллектив 10 мянган түхэригэй гүрэнэй мүнгэн зөөри алмаһан байна.

Энэ мастерска участогай коллективтэ профсоюзай Центральна Комитедэй Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Хоёрдохи мүнгэн шан Ээрын леспромхозой нүхэд Байбородов, Клевцов гэгшэдэй мастерска участогуудта, турбадахи шан Байгалай леспромхозой мастер нүхэр Чекашовто, Шулуутайн леспромхозой мастер нүхэр Шурыгинда барюулагдаа.

Модо бэлэдхэлэй пунктнуудай дундаһаа Хандагатайн леспромхозой Горхоной пунктда хоёрдохи, Шулуутайн леспромхозой Брянь пунктын коллективтэ гурбадахи мүнгэн шангууд барюулагдаба.

Н. Тюрнев.

Спортын һонинууд

Январиин 11-дэ Улан-Удын мяхаконсервын комбинадай, мүн «Динамо» бүлгэмэй 3-дахи спортивна коллективэй шатаршад СССР-эй спортын мастерта кандидат А. Сумкинтай уулзаба. Нүхэр Сумкин Бурядай АССР-эй шатаршадай РСФСР-эй V командна түрүү һуури эзэлэлгэдэ хабаадалсаһан, Монголой Арадай Республикын шатаршадтай уулзаһан тухайгаа тэдээндэ хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань тэрэ нэгэн доро хорин хүнтэй наадаба. Мяханай комбинадай консервын заводой ашаз тээгшэ, шатараар мастерай кандидат Большаковто алдаһан, «Динамо» бүлгэмэй гэшүүн Мунинтай тэнсээ, бэшыень шүүгээ.

***

Хоккейгээр городой түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн Улан-Удэ городто үргэлжэлһөөр.

Ээлжээтэ наадалганда «Динамын» хоккей наадагшад паровозовагонно заводой спортсменүүдтэй уулзаба. Наадалганда динамынхид яахын аргагүй булюу байгаа. Түрүүшын үедэ динамынхид наадалгаяа 3:2 тоотойгоор дүүргээ.

Хоёрдохи, гурбадахи үедэ динамынхид өөһэдынгөө ворота руу гансахан бүмбэгэ алдажа, табые—нүгөөдүүлэйхи руугаа сохёо. Наадаһай дүнгөөр «Динамын» команда 8:3 тоотойгоор илаба. **Г. Рютин.**

***

Шатараар Облпрофсоведэй кубок абахын түлөө болоһон зургаадахи турай һүүлээр түрүү зэргэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай команда ябана. Тэдэнэр 40,5 очкотой болоо. Тиихэдэ «Рассвет» клубай шатаршад 36,5 очкотой.

***

«Труд» гэжэ спортивна бүлгэмэй Центральна Соведэй шан абахын түлөө шэнэ жэлэй Бүхэроссин шатарай турнир боложо эхилбэ. Улан-Удэдэ болоһон мүрысөөнэй түрүүшын шатада хэдэн зуугаад шатаршад хабаадалсаа. **А. Игумнов.**

ХИЛЫН СААНАҺАА

А. И. Микоянай США-да ошоод байһан тухай

ЛОС-АНЖЕЛОС, январиин 13. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** США-гэй тон ехэ дээдэ һургуулинуудай нэгэн бологшо Калифорни штадай университедтэ А. И. Микоян үсэгэлдэр ошоо. Университедэй ректор Р. Аллентэй, профессорнүүд, һургагшанарай түлөөлэгшэдтэй хамта ябажа, А. И. Микоян университедэй захиргаанай, һуралсалай байрануудые хараа, һаяхан баригдаһан орон доторхи научна болон статистическэ мэдээнүүдэй тоололгын эгээн томо центртэй һайнаар танилсаһан байна.

Университедтэ А. И. Микоянай ерэһые мэдэхэдээ, һуралсалайнгаа байшангууд̆һаа студентнүүд олоороо гүйлдэжэ гараа. Тэдэнэр А. И. Микояниие олоороо тойрон зогсоод, советскэ айлшанай гарыень барихые оролдодог байба. Мүн Англиин болон ород хэлэнүүд дээрэ А. И. Микояниие студентнүүд амаршалаа.

Гадаадын политическэ болон экономическа харилсаанай асуудалнуудые шудалжа байһан студентнүүдтэй, мүн һургагшанартай А. И. Микоян хөөрэлдэһэн байна.

Университедэй ректор Р. Аллен хөөрэлдөөнэй эхиндэ үгэ хэлэхэдээ, энэ уулзалга Калифорниин университедэй һургагшанар болон студентнүүдтэ ехэ шухала байна гэжэ хэлээ. 1957 ондо Москвагай университедтэ намайе хани халуунаар угтаһыень би һананаб. Мүнөө манайда ерээд байһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Анастас Иванович Микояниие бидэнэр бултадаа баяртайгаар амаршалнабди гэжэ тэрэ хэлээ. Премьерэй орлогшо политическэ, экономическа асуудалнуудта ехээр һонирхохоһоо гадна, США-да гэгээрэлэй хэрэгэй ямараар табигдаһые һонирхохо гэжэ би мэдэнэб. Тиимэһээ, тэрэнэй хэлэһэн үгые, манай һонирхоһон асуудалнуудта үгэһэн харюуень бидэнэр шагнаха золтой байнабди гэжэ г-н Аллен хэлээ.

Сугларагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, Калифорниин университедэй бүхы коллективтэ совет арадай зүгһөө А. И. Микоян халуун амаршалга хүргөө. Америкын интеллигенци Советскэ Союз тухай ехээр һонирходог байна. Энэншье гайхалтай бэшэ. Октябриин революциһаа хойшо манай орон дотор угаа ехэ хубилалта болоо, мүнөө Советскэ Союз хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болоод байна. Мүнөө миллиард шахуу хүн зон социализмын замда оронхой. Энэ хадаа түүхын бодото баримта болоно. Энээниие обёоронгүй гаража болохогүй гэжэ А. И. Микоян хэлээ.

Совет арадай ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай олон худал үгэнүүдэй США-да тараагдадаг байһаниинь шаналхаар юм гэжэ А. И. Микоян хэлээ. Зүгөөр минии һанахада эдэ буруу һанамжанууд СССР тухай таанадай һонирхолые, баримтануудта үндэһэлэн Советскэ Союз тухай өөһэдын һанамжатай болохын тулада тэрэнэй ажабайдал шэнжэлхэ хүсэл эрмэлзэлгыетнай һулаалуулхагүй бэзэ гэжэ А. И. Микоян саашань хэлээ.

Советскэ Союзай ажабайдал тухай ехээр һонирхон университедэй студентнүүд болон һургагшанарай табиһан асуудалнуудта А. И. Микоян харюусаа.

СССР-тэ промышленностиин, хүдөө ажахын шэнэдхэн табигдажа байһан тухай, урда тээнь гүрэнэй дүүргэдэг байһан хэдэн үүргэнүүдые ниитын организацинуудта, тусхайлбал, профсоюзуудта дамжуулан үгтэһэн тухай А. И. Микоян дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

СССР-тэ салин хүлһэнэй гуримые шэнээр хаража үзэхэ хэмжээнүүд тухай, үхибүүд болон наһатай болоһон хүнүүд тушаа оролдолгые Советскэ гүрэнэй өөртөө даажа абадаг боложо байһан тухай А. И. Микоян мүн лэ хөөрэһэн байна. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалга тухай асуудалда харюусахадаа, А. И. Микоян иигэжэ хэлээ. СССР-тэ иимэ эд бараан жэл ерэхэ тудам улам бүри ехээр гаргагдана. Арад зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжые бүри хүсэдөөр хангахын тулада хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохые бидэнэр эрмэлзэнэбди гэжэ тэрэ хэлээ. Холимог материалнуудһаа хэрэглэлэй эд бараа бүтээхэ ехэ программа бидэнэр хараалаабди. Иимэ материал манайда дуталдадаг юм. Тэдэниие бүтээдэг заводуудые США-һаа худалдажа абахые бидэнэр хүсэдэг байгаабди. Гэбэшье энэ талаар тиимэ урагшатай юумэ хэгдээгүй гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Зүгөөр, манай программые бэелүүлгэ энээнһээ дулдыдахагүй. Эдэ болон бусад материалнуудые бидэнэр өөһэдөө улам олоор бүтээдэг болохобди гэжэ таанадые найдуулха байнаб гээд А. И. Микоян хэлээ.

Экономикын болон техникын талаар мэргэжэлтэдые бэе бэедээ эльгээлсэхэ асуудалда Советскэ Союз ямараар хандадаг бэ гэжэ профессорнүүдэйнь нэгэн А. И. Микоянһаа асуугаа. «Һайшаалтайгаар хандадаг. Иимэ мэргэжэлтэдые бэе бэедээ эльгээлсэдэг болонхойбди, бүри олоор эльгээлсэдэг болоо һаа ехэл һайн байгаа» гэжэ А. И. Микоян хэлээ.

Һургагшанар болон студентнүүдэй бүхы асуудалнуудта тон эли тодо харюу үгэһэнэйнь түлөө А. И. Микоянда университедэй ректор хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ баясхалан хүргөө.

Нэгэ уулзалгын үедэ А. И. Микоянтай негр-студентка Камела Симмон — нютагай студентнүүдэй газетын редакторнуудай нэгэн танилсуулагдаа. Негр басагантай А. И. Микоянай хани халуунаар гараа барилсахада, тэрээнтэй эсэгэ ёһоор хөөрэлдэхэдэнь студентнүүд ехээр һайшаагаа. А. И. Микоянай, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдэй Калифорниин университедһээ бусахадань студентнүүд бултадаа альга ташан тэдэниие мордохуулаа.

Лос-Анжелос городой уласхоорондын хэрэгүүдые эрхилхэ совет обед хэжэ, А. И. Микояниие хүндэлөө. Урда Калифорниин промышленна, худалдаа наймаанай, финансын корпорацинуудай томо томо түлөөлэгшэд, Лос-Анжелосай соёл культурын, ниитын организацинуудай элитэ түлөөлэгшэд болон бусад обед дээрэ байлсаа.

СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд М. А. Меньшиков, А. И. Микоянай Америка соогуур аяншалхадань, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд обед дээрэ мүн лэ байлсаа.

Советско-американска харилсаанай олон асуудалнуудаар Урда Калифорниин ээзд баяшуулай түлөөлэгшэдтэй А. И. Микоян һанамжанууд тухайгаа обедэй үедэ хөөрэлдэһэн байна.

Үдын хойно А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд автомашинануудаар Голливуд ошожо «Парамоунт» кинокомпаниин студидэ хүрэһэн байна. А. И. Микоянтай хамта компаниин вице-президент Фрэнк Фримэн ябалсаа. Америкын кинематографи советскэ кинематографиһаа олон юумэер һургаал абадаг байһан юм гэжэ Фримэн хэлээ.

Картинануудые буулгажа байһан хоёр студида А. И. Микоян хүрэжэ, Америкын мэдээжэ киноактёрнууд Марлон Брандо, Джерри Льюис гэгшэдтэй, тэрэшэлэн кинокартина буулгалгада хабаадалсажа байһан бусад артистнуудтай хөөрэлдөө. Удаань А. И. Микоян, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд уулзалгада уряалаар ошожо, Голливудай режиссернууд, сценаристнууд болон артистнуудтай уулзажа, хөөрэлдөө.

Үдэшэнь А. И. Микояниие хөөрэлдөө хэхын тулада нютагай телевизионно студида уриһан байна.

Январиин 13-най үглөөгүүр А. И. Микоян Нью-Йорк орохоёо самолёдоор гараха байна.

Л. Величанский,
В. Парамонов.

Германитай эбэй договор баталха тухай Советскэ правительствын ното тушаа гадаадын хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ХИТАД

ПЕКИН, январиин 13. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

«Германиин асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ шухала алхам» гэһэн гаршагтайгаар «Жэньминь Жибао» газетэ түрүү бэшэг мүнөөдэр толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Германиин асуудалаар Советскэ правительствын дурадхал Германиин асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ, Германиие нэгэдүүлхэ, Европодохи шахардуу шанга байдал һуларуулха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай. Германиие нэгэдүүлхэ, Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгтэ таарамжатай Советскэ правительствын дурадхалые хитад арад хүсэдөөр һайшаан дэмжэнэ гэжэ газетэ бэшэнэ.

ГДР

БЕРЛИН, январиин 13. (ТАСС). Германитай баталагдаха эбэй договорой проектые, мүн эбэй конференци хоёр һарын болзор соо зарлахые Советскэ правительство дурадхаа һэн. Энээндэ ГДР-эй олониитэ болон хэблэл урда мэтэ гол анхаралаа хандуулна. Германиин асуудалаар Советскэ Союзай энэ шэнэ үүсхэлые Германиин амгалан, демократическа ёһоор хүгжэхые, Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал бэхижүүлгэдэ туһалхые тэрэнэй эрмэлзэдэг байһанай гэршэнүүдэй нэгэн болоно гэжэ Германиин Демократическа Республикын бүхы хүн зон тоолоно.

Германитай баталагдаха эбэй договорой проектые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэ ГДР-эй правительствын уряагаар республика дотор мүнөө хаа хаанагүй боложо байна. Олон предприятинуудта суглаанууд, митингнүүд боложо, тэдэндэ хабаадагшад Советскэ Союзай амгалан ёһоной, шэнэ дурадхалнуудые ехэ дэбжэлтэтэйгээр һайшаана. Ликтембергын (Берлинэй район) түмэр замшад баталан абаһан тогтоол соогоо советскэ дурадхалнуудые хүсэдөөр һайшаажа байһанаа мэдүүлхэ зуураа, эдэ дурадхалнууд бүхы Германиин амгалан, демократическа ёһоор хүгжэхэ бата найдабари боложо үгэхэ байна гэжэ зааһан байна.

АНГЛИ

БЕРЛИН, январиин 13. (ТАСС). Англиин парламентын депутат лейборист Стивен Суинглер гэгшын мэдүүлгые «Нейе цейт» газетэ толилоо. Энэ мэдүүлгэ газетын уншагшадта зорюулан хэгдэһэн байгаа. Германиин асуудалаар советскэ дурадхалые Суинглер һайшаагаа. Эдэ дурадхалнууд буляалдахэһэн нотонуудые абалсалгын, үг хэлэлгын эхин болохогүй, харин зүүн болон баруун оронуудай хоорондо хэлсээ түргэнөөр хэхэ ябадалай үндэһэ һуури боложо үгэхэ бэзэ гэжэ би найданаб гээд тэрэ мэдүүлээ.

США

ВАШИНГТОН, январиин [illegible] (ТАСС). Холбоото Штадуудта Советскэ Союзай январиин 10-да эл[illegible] гээһэн нотые тайлбарилха тух[illegible] гуйлтада харюусахадаа, хэблэл[illegible] асуудал эрхилхэ талаар гүрэнэй д[illegible] партаментын түлөөлэгшэ Уайт иг[illegible]жэ мэдүүлээ. Энэ нотые, мүн Ге[illegible]манитай баталагдаха эбэй догов[illegible]рой проектые гүрэнэй департаме[illegible] абаад, наринаар шэнжэлжэ бай[illegible] Энэ нотые гүрэнэй департаме[illegible] һайса шэнжэлжэ үзөөд байхад[illegible] нэгэдэһэн Германитай харилсаа[illegible] эсэслэн гуримшуулхын түлөө [illegible] рюусалгатай баруунай бусад [illegible]рэнүүдтэй, тусхайлбал, Анг[illegible] Франци хоёртой зүбшэл хэхэ ю[illegible] Гадна НАТО-до ородог бусад гүр[illegible]нүүдтэй США зүбшэл хэхэ гэ[illegible] Уайт саашань хэлээ.

Советскэ дурадхалнууд туш[illegible] мүнөө дээрээ тайлбари үгэхэ ар[illegible]гүй байна гэжэ Уайт мэдүүлээ.

Италиин түмэр замууд дээрэ 24 часай бүгэдэниитын забастовко болоо. Бүхы зам дээрэ поезднууд ябахаяа болёо. Вокзалнууд дээрэ нэгэшье хүн харагдахаяа болиһон байна. **Зураг дээрэ:** Миланай вокзал забастовкын үедэ. **Публифотын фото.**

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00938. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4758.